

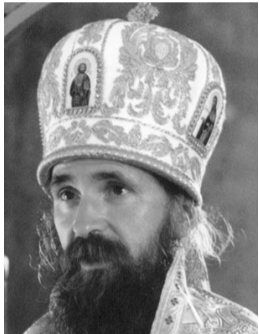
ГЛАС ВАСОЈЕВИЋА

БРОЈ 23 · БЕОГРАД, О АРАНЂЕЛОВУ ДНЕ 2009

СЛАВА СВЕТОГ АРХАНЂЕЛА МИХАИЛА

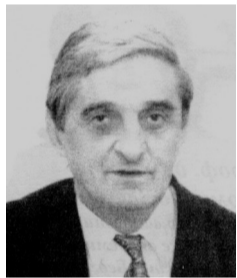
Почасни председник
Удружења Васојевића
проф. др Милија Зечевић

Његово Преосвештенство Епископ
будимљанско-никшички
господин **Јоаникије**

Члан Почасног
Председништва
Проф. Др Божина Радевић

Главни и одговорни уредник
“Гласа Васојевића” **Миљан Зечевић**

Председник Удружења
Васојевића др **Лука Кастратовић**

Потпредседник Удружења Васојевића
Мијо Вешовић

Председник Удружења
Васојевића у завичају
Др **Раслав-Ђуро Бабовић**

Удружење Васојевића—
подружница Савино Село
Председник **Марко Ђукић**

Удружење Васојевића “Васо”
Председник
Милета Зечевић

Удружење Васојевића “Васо”
Потпредседник
Видак Радевић

СРЕДНА СЛАВА ВАСОЈЕВЏИ!

*Чесћијшмо 21. новембар 2009. године свим
Васојевићима, славу Светиої Арханїела Михаила и
желимо им добро здравље, мир, слоїу, љроїрес и
љросїерїїшїї!*

ОДНОСИ РУСИЈЕ И СРБИЈЕ У СНАЖНОМ УСПОНУ

Председници Русије и Србије, Дмитриј Медведев и Борис Тадић, оценили су јуче у Београду да су односи између две земље у снажном успону и да се не може доводити у питање територијални интегритет Србије.

Након једносатног разговора у четири ока у Палати „Србија“ двојица државника су закључила да о многим питањима имају блиске ставове. Они су истакли значај економске сарадње, а председник Тадић је захвалио на позитивном одговору Русије на захтев који је Србија упутила за финансијску подршку вредну милијарду евра.

Русија ће наставити да подржава територијални интегритет и суверенитет Србије, али ће подржати и њено настојање да се прикључи Европској унији, рекао је руски председник Медведев, који се током једнодневне посете Београду састао са Тадићем, говорио пред посланицима Скупштине Србије и на свечаној академији посвећеној 65. годишњици ослобођења Београда.

Медведев је поручио да је Русија спремна да и убудуће пружа Србији сву неопходну помоћ за одбрану националних интереса и да је косовски преседан недопустив. Недопустиво је, како је рекао, да се недостатак напретка у преговорима користи за једнострано проглашење независности једне регије. Он је подвукао да се Русија категорично противи повлачењу паралеле између догађаја на Кавказу и на Балкану.

Руски председник је истакао да чланство Србије у ЕУ не само да неће угрозити односе две земље већ да може само допринети иначе традиционално добрим српско-руским везама.

Он је нагласио да ће даљи развој руско-српских односа бити од користи не само Београду и Москви него и Балкану и читавој Европи.

***Председници Русије и Србије одају пошту
погинулим ослободиоцима Београда***

(Извор: Политика, 21. 10. 2009.)

Медведеву уручен Орден Светог Саве Првог реда

Председник Руске Федерације Дмитриј Медведев са представницима Српске православне цркве на уручењу Ордена Светог Саве Првог реда у Патријаршији

Медведеву уручен Орден Светог Саве Првог реда: Председник Руске Федерације Дмитриј Медведев завршио је синоћ прву посету Српској православној цркви и Српској патријаршији где му је у име патријарха Павла уручен Орден Светог Саве Првог реда. На излазу из Патријаршије руског председника испратио је заменик патријарха Павла митрополит црногорско приморски Амфилохије који му је и уручио највише признање Српске православне цркве, на свечаности пред троном Светог Саве, јавља агенција Танјуг. Орден Светог Саве Првог реда уручен је Медведеву за допринос православљу и вековном пријатељству српске и руске цркве и два православна народа, на предлог Синода СПЦ чији су чланови присуствовали свечаном чину. Поред четворочлане „влада српске цркве“, свечаној додели ордена присуствовао је и викарни епископ патријарха Павла Атанасије хвостански, настојатељ Подворја Руске патријаршије Виталије Тарасјев, као и други високи представници две цркве.

(Извор: Политика , 21. 10. 2009.)

Проф. др Миодраг Зечевић “БАНКАРСТВО” Промоција књиге

Проф. др Миодраг Зечевић

БЕЛЕШКА О АУТОРУ

Миодраг Зечевић рођен је 1. маја 1939. године у селу Веничка, општина Беране, од оца Милисава и мајке Лепосаве (рођене Раичевић).

Гимназију је завршио у Беранама 1957. године. Завршио је Економски факултет у Београду 1961. године и постдипломске студије „Међународни економски односи“ на истом факултету 1964. године. Докторирао је на Економском факултету у Београду на тему „Економска ефективност инвестиција“, 1972. године.

Радна биографија: 1961 – 1965. Југословенска банка за спољну трговину, Београд, помоћник

генералног директора; 1972 – 1976. директор Београдске банке у Паризу са делокругом Француска, Италија, земље Бенелукса, Шпанија и Швајцарска; 1976 – 1978. генерални директор у Народној банци Југославије; 1978 – 1986. Удружена београдска банка Београд, потпредседник; 1986 – 1997. Француско-југословенска банка, Париз, генерални директор; Југословенска банка за међународну економску сарадњу, Београд, 1997 – 2001. године, председник.

Од 2001. до 2009. године је редовни професор и председник Савета Европског универзитета.

Обављајући своје дужности у банкарству, пословно је сарађивао са Светском банком, Европском инвестиционом банком, Банком за међународне обрачуне – БИС, Базел, Међународном банком за реконструкцију и развој, Лондон; централним банкама и пословним банкама развијених земаља и земаља у развоју.

Од 1964 – 1970. године био је хонорарни професор за предмет Спољнотрговинско и девизно пословање на Вишој туристичкој школи, Београд, Вишој економској школи, Београд. У периоду 1970 – 1986. године на економским факултетима у Београду, Риједи, Сарајеву, Скопљу и Суботици на постдипломским студијама и на Правном факултету у Београду на постдипломским студијама држао је предавања из области Банкарства, међународних

економских односа и инвестиција. Од 1986 – 1998. године по позиву држао је предавања на Економском факултету на Сорбони у Паризу и на Високој школи за спољну трговину у Паризу. У Паризу 1978 – 1988. био је експерт Уједињених нација за индустријски развој – УНИДО у Бечу.

Био је члан Председништва Међународне трговинске коморе у Паризу 1972 – 1986. године. Од 1976 – 1986. године био је члан Научно-истраживачког савета Народне банке Југославије, а од 1978 – 1986. члан Управног одбора Удружења банака Југославије, 1998 – 2001. члан Председништва Научног друштва економиста Југославије, 1998 – 2001. председник Управног одбора Универзитетске деље

клинике у Београду.

За редовног професора Европског универзитета изабран је 1999, а за председника Савета Европског универзитета 2001. године (на овој дужности се и сада налази).

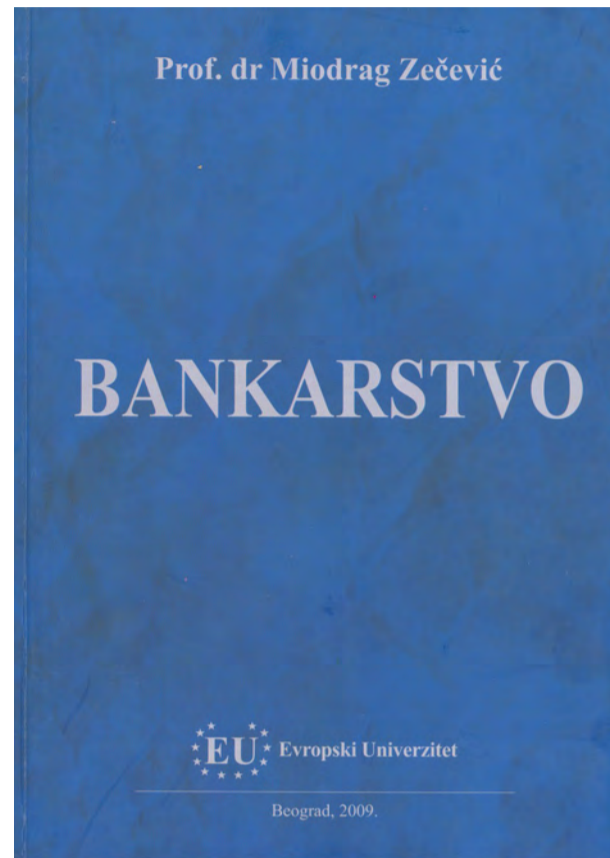
Носилац је бројних одликовања, од којих су најзначајнија Орден републике (СФРЈ) и Витез легије части (високо француско одликовање) и члан Асоцијације носилаца Легије части Француске.

Завршио је Школу резервних официра и има чин капетан I класе.

Говори француски, енглески и руски језик.

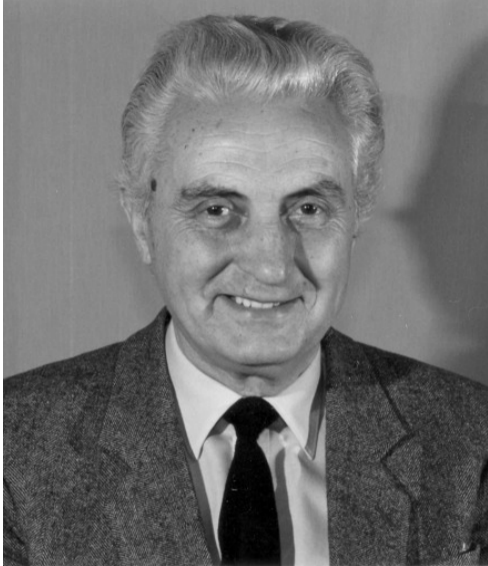
Објавио је осам књига из области спољне трговине, међународних економских односа, инвестиција и банкарства и бројне чланке објављене у стручним и научним часописима, као и неколико студија у сарадњи са другим еминентним професорима са наших универзитета.

Миодраг Зечевић је ожењен супругом Николином, дипломирани правник и има сина Слободана, дипл. правник (Сорбона), магистар и доктор наука, редован професор за Европско право на Европском универзитету и ћерку Наташу, дипломирани правник и магистар правних наука (правни факултет на Сорбони у Паризу), унука Марка и унуку Анастасију.

Аутор—проф. др Миодраг Зечевић потписује своју књигу

Проф. др Миодраг Зечевић “БАНКАРСТВО” Рецензија

Академик,
проф. др Бранислав Шошкић

РЕЦЕНЗИЈА

Књига проф. др Миодрага Зечевића „Банкарство“ се појављује пред читаоцима у моменту Светске финансијске кризе. Вишедеценијски практичан рад у банкарству у земљи и иностранству, стручно и научно праћење проблематике банкарства, економских односа са иностранством и инвестиција и професорско искуство на вишим и високим школама и на економским факултетима у СФРЈ и на Европском универзитету, уз објављивање бројних стручних и научних радова и неколико запажених књига су постулати које је аутор зналачки користио у

писању књиге „Банкарство“.

Веома сложену проблематику банкарства, аутор је обрадио у пет делова, са 44 поглавља и интересантим Анексом на 725 страна.

У првом делу књиге, обрађени су појам и врсте банака и развој банкарства са основним принципима пословања банкарских организација у развијеним земљама.

Други део књиге обухвата историјски развој менаџмента уопште и банкарски менаџмент, са карактеристикама пословног банкарства у западним земљама и анализом банкарства света у последњих десет година. У овом делу књиге, аутор је у дванаест поглавља детаљно изнео послове и пословање банака и менаџмент у банкарству.

Разматрајући проблематику менаџмента у банкарству, аутор констатује да банкарски менаџмент, као и сваки други менаџмент, је спој културе рада, културе развоја и културе комуникација. У банкарском менаџменту су компоноване бројне научне дисциплине, као што су економија, финансије, банкарство, осигурање, технологија, право, психологија, организација, информатика, социологија, етика и естетика, географија, демографија, логистика, планирање, математика, статистика и филозофија. Све ове дисциплине банкарски менаџмент користи за планирање, организацију, управљање радом и пословањем и вршење унутрашње и спољне контроле пословања банке. Менаџмент банке је у сталном конфликту активности прикупљања средстава и њихових пласмана, уз остваривање високог профита и минимизацију ризика. Свакако без ризика нема профита, али у пословању банка мора стриктно да примењује основна начела банкарског пословања.

Аутор је у овом делу књиге детаљно обрадио све врсте пасивних, активних, неутралних и сопствених банкарских послова, проблематику хартија од вредности, финансијска тржишта, финансијске институције, берзе и берзанска тржишта. Проблематика инвестиција, инвестиционог банкарства и инвестиционих фондова је такође изложена у овом делу књиге.

Системи међународних плаћања, међународни платни промет и инструменти платног промета са иностранством: банковно кредитно писмо, меница, чек, банковне дознаке, акредитиви, инкасо послови, банкарске гаранције и платне картице се разматрају на крају овог дела књиге.

У III делу књиге у дванаест поглавља, аутор је посебну пажњу посветио банкарству Југославије, историјском развоју и основама функционисања банкарског и монетарно-кредитног система и њихових организација и институција.

На крају овог дела књиге обрађено је банкарство у Србији, дат осврт на историјски развој

и садашњи банкарски систем у Србији (од 2006), након настанка нове независне државе Србије.

Посебно се разматрају ризици у банкарству. Анализирају се кредитни ризик, ризик ликвидности, тржишни ризик, ризик камате, ризик зараде и ризик капитала и инструменти управљања ризиком банке.

У овом делу књиге су детаљно изложени Базелски споразуми (Базел I и II) за међународне стандарде капитала и минималне потребе за капиталом за кредитни, оперативни и тржишни ризик.

На крају III дела књиге, аутор је обрадио електронско банкарство, S.W.I.F.T. и супер-рачунаре, системе великих плаћања и Јединствен систем плаћања у евро зони.

Пети део књиге аутор је посветио међународним финансијским организацијама.

Париски и Лондонски клуб поверилаца као посебни институти за регулисање обавеза корисника кредита (држава, банака и других зајмопримаца) су обрађени на крају овог дела књиге.

Светска финансијска криза је предмет излагања аутора у последњем поглављу. У овом поглављу се указује како и зашто је дошло до Светске финансијске кризе без преседана у последњих сто година. Неке од мера које поједине земље: САД, земље Европске уније, Јапан, Кина, Индија, Русија, Јужна Кореја, Бразил и друге земље чланице ОЕЦД-а, као и земље у развоју за заустављање светске кризе и постепени излазак из светског финансијског и привредног колапса који је захватио целу планету, су посебно изложени у овом поглављу.

Веома комплексну и сложену проблематику банкарства, аутор је у књизи презентирао на прегледан, јасан и разумљив начин, уз логично повезивање појединих делова и поглавља.

Уверени смо да ће књига проф. др Миодрага Зечевића „Банкарство“ корисно послужити студентима високих школа и факултета на којима се ова материја изучава као посебан предмет. Књига ће бити од посебног значаја и користи за све стручне људе у предузећима и банкама који раде на спољнотрговинским, финансијским и банкарским пословима. Топло је препоручујемо свима онима који желе да употпуне и продубе спознаје и знања из ове области.

Београд, фебруар 2009.

Академик, проф. др Бранислав Шошкић

На промоцији су говорили (с лева на десно): проф. др Милош Кастратовић, проф. др Милија Зечевић, академик проф. др Бранислав Шошкић, аутор - проф. др Миодраг Зечевић и проф. др Благоје Бабић

Промоција књиге ИСТАКНУТЕ ЛИЧНОСТИ

У свечаној сали хотела "Таш" 30. марта 2009. године промовисана је књига "Истакнуте личности", у издању Европског универзитета, Београд. Организована је пригодна свечаност (200 учесника промоције) уз културно-уметнички програм и дружење. Скуп је поздравио проф. др Милија Зечевић и уручио књиге истакнутим личностима. О значају књиге најбоље говори предговор књиге проф. др Милије Зечевића.

Истакнуте личности

Посебан допринос дају у:

- афирмацији научне мисли
- афирмацији и образовању младе генерације
- афирмацији Српске православне цркве и Хришћанства
- афирмацији нераскидивих веза између Србије и Црне Горе и Републике Српске
- афирмацији српског језика у Европи и у свету
- перманентној борби за статус Србије и Црне Горе и српског народа у свету
- афирмацији Европе и света.

У овом броју обухватили смо следећа научна поља:

- друштвено-хуманистичке науке
- техничко-технолошке науке
- медицинске науке
- природно-математичке науке
- уметност.

Желимо истакнутим личностима да живе сретно и радосно са породицама преко 100 година и да их буде у следећим издањима све више.

С поштовањем,

Проф. др Милија Зечевић

ПРЕДГОВОР

Промене у свету се толико брзо мењају, тако да је тешко пратити сва дешавања и на америчком и на европском и на азијском, афричком и аустралијском континенту.

Све те промене, поред држава, прате и изучавају, академије наука, универзитети, институти, владине и не-владине организације.

Надређен циљ науке и образовања је успостављање бољих односа и бољег живота и мира у свету.

Доминантан утицај на промене у свету имају Уједињене Нације, Савет безбедности, а од држава - Сједињене Америчке Државе, Русија, Кина...

Повезивање и интеграциони процеси су карактеристике које ће пратити, чини нам се, читав 21. век.

Мир је кључна реч, кључна мисао и готово сви интернационални фактори се свакодневно боре за успостављање мира.

Светска повезивања не могу успети у својим циљевима без истакнутих личности и без међусобног повезивања науке, образовања и дипломатије.

Велики број људи у свету заслужује признања.

Велики број личности у Европи заслужују да буду истакнуте личности.

У овој књизи смо представили један број, за које смо уверени да су се готово у читавом радном веку борили за унапређење образовања, науке и дали велики допринос свако у својој области и борили се за мир и афирмацију људских вредности.

Промоцији књиге је присуствовао и представник Руске амбасале, изасланик амбасадора господин Олег Булдаков са супругом

ИСТАКНУТЕ ЛИЧНОСТИ—по азбучном реду

ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ: Мр Новак Бјелић, Проф. др Војин Бјелица, Војислав Деспотовић, Проф. др Владислав Ђолевић, Проф. др Бошко Ђурђић, Проф. др Миодраг Зечевић, Проф. др Томислав Зечевић, Проф. др Душан Јаничић, Момир Јовановић, дипл. економиста, Др Лука Кастратовић, Проф. др Милош Кастратовић, Мр Иво Лубарда, дипл. економиста, Проф. др Мирослав Раичевић, Димитрије Томовић, дипл. економиста, Академик, проф. др Бранислав Шошкић; **ИСТОРИОГРАФИЈА:** Академик, проф. др Миомир Дашећ, Др Веселин Ђуретић, Академик, проф. др Момчило Зечевић, Миодраг Јоксимовић, Академик, проф. др Зоран Лакић, Проф. др Гојко Миљанић, Видак Перић, Милић Петровић, Академик, проф. др Владо Стругар; **КЊИЖЕВНОСТ:** Академик, Матија Бећковић, Драгутин Јовановић, Радослав Пајковић, Проф. др Бранко Поповић, Миладин Ђулафић, Драгомир Ђулафић; **НОВИНАРИ:** Светислав Вуковић, Драган Радевић, Мирослав Стојановић; **ПРАВНЕ НАУКЕ:** Радослав Баћовић, дипл. правник, Марко Вељић, дипл. правник, Милан Вешовић, дипл. правник, Мр Боривоје Вукићевић, дипл. правник, Проф. др Момчило Вукићевић, дипл. правник, Војислав Зечевић, дипл. правник, Зоран Кнежевић, дипл. правник, Мр

Марко Ницовић, дипл. правник, Горчин Павловић, дипл. правник, Драго Пјешчић, дипл. правник, Проф. др Јован Поповић, Лазар Раонић, дипл. правник, Мр Миодраг Тмушић, дипл. правник, Проф. др Боро Чејовић, дипл. Правник; **ТЕОЛОШКЕ НАУКЕ:** Проф. др Димитрије Калезић; **ФИЛОЗОФСКЕ НАУКЕ:** Проф. др Ранко Булатовић, Академик, проф. др Драгутин Лековић, Проф. др Слободан Томовић; **ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ:** Даница Вукићевић, Проф. др Радмило Маројевић, Проф. др Вучина Раичевић, Проф. др Драгутин Ђупић; **МЕДИЦИНСКЕ НАУКЕ – ЛЕКАРИ:** Проф. др Момчило Бабић, Проф. др Милован Бојић, Проф. др Ненад Боројевић, Проф. др Миодраг Благојевић, Проф. др Данило Брајовић, Проф. др Мирко Булајић, Др Даница Вујновић, примаријус, Прим. др Вукман Глигоровић, Прим. др Мирослав Дедовић, Проф. др Живорад Ђорђевић, Проф. др Војко Ђукић, Проф. др Радоња Зековић, Проф. др Милован Зечевић, Др Јездимир Зоговић, примаријус, Проф. др Зоран Иванковић, Проф. др Светомир Ивановић, Др Божидар Јоксимовић, примаријус, Др Драгољуб Кастратовић, Проф. др Момчило Крговић, Проф. др Миомир Лепосавић, Прим. др Томислав Малишић, Др Милан Милачић, примаријус, Проф. др Вујадин Мујовић,

Академик, проф. др Миодраг Остојић, Проф. др Мирко Пејовић, Проф. др Божина Радевић, Проф. др Ранко Раичевић, Проф. др Шпиро Радуловић, Проф. др Јован Стриковић, Проф. др Милош Цимбаљевић, Академик, проф. др Радоје Чоловић, Академик, проф. др Вучина Шћекић; **ИНТЕРНАЦИОНАЛНИ МЕНАџМЕНТ И РЕЛАЦИЈЕ:** Проф. др Беатриз Естебанез Гастон, Проф. др Едуард Евреинов, Академик, проф. др Милија Зечевић, Проф. др Алфонсо Ролдан Морет Проф. др Божидар Ставрић; **МАТЕМАТИЧКЕ НАУКЕ:** Проф. др Бранислав Боричић, Војин Војиновић, дипл. математичар, Проф. др Александар Зечевић, Проф. др Павле Миличић, Проф. др Небојша Ралевић, Проф. др Момчило Ушћумлић, Проф. др Шћепан Ушћумлић; **ФИЗИЧКЕ НАУКЕ:** Проф. др Јагош Пурић, Проф. др Милан Распоповић; **ТЕХНИЧКЕ И ОРГАНИЗАЦИОНЕ НАУКЕ:** Проф. др Вујадин Вешовић, Проф. др Душан Вучуровић, Величко Зечевић, Миљан Зечевић, Проф. др Милорад Попара, Слободан Стојановић; **СПОРТ:** Мр Јездимир Марсенић, Миљан Миљанић, Др Мирослав Поповић, Вук Рашовић; **УМЕТНОСТ:** Мр Вук Бојовић, Драгиша Марсенић, Мило Стојковић, Станко Терзић, Бранка Шћепановић

ГЕНЕРАЦИЈА БЕРАНСКЕ ГИМНАЗИЈЕ ЗА ПОНОС И ПОШТОВАЊЕ

Послије пуних педесет година од задњег школског звона, генерација беранских матураната из школске 1958/59. године, својим бројним присуством обиљежила је јубиларну годишњицу.

Матуранти Гимназије „Панто Малишић” — генерација 1959. године са директором гимназије г. Сретеном Лутовцем, академиком проф. др Миомиром Дашићем и проф. др Милошем Вулевићем

Према некој устаљеној традицији сваке године у Беранама и просторијама Гимназије обељежавају се јубиларни датуми од завршетка гимназијског школовања. Почетком јуна ове године, значајан датум 50 - то годишњице матуре обељежила је генерација матураната из школске 1958/59. године. Можда би сусрет прошао незапажено да није у питању једна јубиларна генерација са највећим бројем разреда (седам одјељења) и сто осамдесет шест ђака, најбројнијих у послеријатној историји ове надалеко познате и признате просвјетне институције Берана и Горњег Полимља.

Као ласте, из свих крајева бивше домовине, некадашњи матуранати беранских гимназијалаца из генерације школске 1958/59. године, састали су се поново, да у позним годинама евоцирају успомене на најљепше дана своје младости, професоре, другове, нову зграду Гимназије. У срцима негдашњих матураната мијешала се радост и туга, приликом заједничког сусрета послје више деценија. Данас су то имена еминентних стручњака готово свих професија и занимања, угледних јавних, друштвених, културних, научних и спортских радника, на крају својих професионалних каријера. Међу њима и два универзитетска професора, академик професор др Милија Зечевић, власник и ректор Европског универзитета у Београду, академик Европске академије наука, Беч и професор др Радосав Кастратовић, професор Универзитета Црне Горе.

Свечаност је почела заједничком свечаном вечером у ресторану „Два јелена” у центру града уз присуство највиших представника локалне власти, предсједника Општине Берана, господина Вуке Голубовића, директора Гимназије Сретена Лутовца, других просвјетних институција, представника јавних медија и средстава информисања. Свечаност је настављена сјутра дан у преподневним сатима у свечаној сали Гимназије, гдје је одржан школски час, обављена прозивка присутних из уписница за школску 1958/59. коју су извршили разредне старјешине или позвани професори.

Свечаност је отворио директор Јавне Установе Гимназија „Панто Малишић” професор Сретен Лутовац. У име живих професора говорили су академик Миомир Дашић и Милош Вулевић, а у име генерације матураната бираним ријечима захвалности и присјећања на ђачке дане присутне су поздравили, Академик професор др Милија Зечевић, а потом надахнутим литералним словом своја присјећања и казивања говорио новинар и публициста Мирослав Стојановић. Поводом овог јубилеја уређивачки одбор публиковао је монографију „Матуранти генерације 1959.” Којом је сачувано у сјећањима већи број биографија професора и наставника и матураната, међу којима нажалост и оних који више нису међу живима, али који и даље живе у незабораву. На крају свечаности за присутне бивше ученике директор школе приредио је коктел, а у име бивших ђака професор др Милија Зечевић приложио је 1000 евра и већи број књига за потребе гимназије, а 2000 евра Општинском фонду. Скроман новчани прилог од 100 евра приложила је и некадашња ученица Мирослава Дашић-Ракочевић.

Приредио Зоран Зечевић

Беранска гимназија

РАЗВОЈ БЕРАНА

Господин Вука Голубовић, председник Општине Беране

Свечаним пресијецањем врпце и обраћањем присутнима председника општине, Вуке Голубовића, предат је на употребу грађанима објекат Зелене и млијечне пијаце. Зелена пијаца се простире на површини од 2.100 метара квадратних, а објекат Млијечне пијаце је површине 250 квадрата. Инвеститор радова била је Општина Беране, преко Агенције за инвестиције и развој, а вриједност реализованог пројекта је око 230.000 еура.

Поштовани суграђани, представници државних органа, мјесних заједница, пољопривредни произвођачи,

Част ми је и задовољство поздравити вас у име својих сарадника, Општине Беране и у своје лично и захвалити вам на присуству отварању објекта Зелене и млијечне пијаце.

Задовољство је тим веће што, данас, предајемо на употребу један од најзначајнијих и највитаљнијих објеката у било ком граду и општини, какав, несумњиво, представља Зелена пијаца.

У низу значајних капиталних пројеката који су у протекле три године реализовани на подручју наше општине, овај објекат, мада по финансијским улагањима не и највећи, представља један од најзначајнијих.

Његов значај је у томе што, предајом на употребу, директни корисници његових услуга постају свих 40.000 грађана Берана, као и бројни пољопривредни

произвођачи са подручја других црногорских општина, па и шире.

Уважени пријатељи,

Данас смо реализацију пројекта изградње Зелене пијаце коначно привели крају.

Коначно, јер су услед неријешених имовинско- правних односа, а потом и Ревизије пројекта радови потрајали дуже, од планираног.

Поменуте проблеме, који су се појавили почетком радова, отклањали смо у ходу, па је, самим тим, задовољство данас и веће, што смо данас, последице свих проблема, успјели да завршимо радове на једном од најљепших објеката ове врсте у Црној Гори.

Изграђен је објекат чија укупна површина, са оба нивоа, износи нешто више од 2.100 квадратних метара корисног простора.

На доњем платоу, површине 1000 квадрата, изграђени су и покривени боксови у којима ће пољопривредни произвођачи нудити и продавати своје производе.

На горњем платоу Пијаце, уређена је површина од 1.100 квадратних метара која ће бити на располагању пољопривредницима који ће своје прехранбене производе моћи да продају са комби возила.

У оквиру пројекта изградње Зелене пијаце, Општина Беране, преко Агенције за инвестиције и развој, финансирала је и изградњу Млијечне пијаце, иначе објекта који на подручју наше општине није постојао.

У 250 квадратних метара корисног простора, колико износи површина централног објекта са обје ламеле, продаваће се млијечни производи и остале намирнице.

Извршеним радовима и изградњом недостајућих садржаја, у које је уложено око 230.000 еура, наш град је добио још један модеран објекат.

У њему ће пољопривредни произвођачи, у хигијенски беспрекорним условима, нудити своје производе, а наши грађани, без било каквог страха, исте и куповати.

На крају обраћања, грађанима наше општине предајем на употребу овај лијепи објекат.

Користим прилику да се још једном захвалим свим присутнима и да Комуналном предузећу предам на газдовање овај објекат, са жељом да и даље настави са успјешним радом.

Позивам вас да заједно обиђемо и увјеримо се у квалитетан завршетак, још једног, капиталног пројекта у нашој општини. Хвала на пажњи.

Говор Председника општине поводом свечаног отварања пијаце

АМБАСАДОР СРБИЈЕ ЗОРАН ЛУТОВАЦ ПОСЈЕТИО АНДРИЈЕВИЦУ

Брига за сународнике

Амбасадор Србије у Црној Гори, Зоран Лутовац, и савјетник председника Републике Србије, **Млађан Ђорђевић**, боравили су у радној посјети Андријевици. Они су се том приликом састали са председником општине, **Веселином Бакићем**, и председником Скупштине, **Милосавом- Мишком Дукићем**, гдје су разговарали о међуграничној сарадњи и њеном даљем унапређивању.

Амбасадор Лутовац је казао да Србија настоји да развије добросусједске односе са Црном Гором, и да има посебан интерес тамо гдје је вољена и добродошла као што је то случај са Андријевицом.

- И приликом ранијих посјета Андријевици увидио сам да је овдје економска ситуација врло тешка. Поред тога народ овога краја изражава жељу ка добарим односима са Србијом, не само из економских него и индентитетских ралого. Стога је и обавеза и заинтересованост Србије већа да помогне својим сународницима и у Андријевици и у осталим крајевима Црне Горе и читавог региона. То интересовање не подразумева мијешање у унутрашње ствари земаља гдје живе припадници српског народа, али у складу са уставом Србије и међународним документима ми подстичемо ту врсту интересовање за државе гдје живе њени сународници. И сама Европска Унија није пројекат уједињења држава, већ уједињења грађана који у њима живе - нагласио је Лутовац.

Он је подсетио да је интензивирање прекограничне сарадње најбоље начин ка економском и свеукупном јачању неразвијених подручја на сјеверу Црне Горе.

- Потребно је предлагати конкретне пројекте гдје би Влада Србије у у контактима са Подгорицом могла да пружи одређену помоћ кад је сјеверни регион у питању, тим прије што Влада Црне Горе најављује већу пажњу у равнотежењу регионалне развијености. У том правцу од Србије можете да очекујете потпуну помоћ и сарадњу. Ту се прије свега мисли на област културе, економије, производње здраве хране, спортску сарадњу, пружање помоћи у административни капацитетима - истакао је Лутовац - најављујући да ће настојати да преко Министарства за Косово се обезбједи средства за асфалтирање прилазних путева. у Избјегличком насељу у Андријевици.

Председник општине, Веселин Бакић, је подсетио да је у току реализација пројекта међуграничне сарадње са општином :ајетина и да је за очекивати да таквих пројета у наредном периоду буиде још. Он је казао да је Андријевица мала и наразвијена општина и да као таква мора тражити партнере у региону, а прије свега у Србији, који ће допринујети њеном бржем свеукупниом развоју. Бакић је апеловао да и надлежне институције у Србији у том правцу дају свој максимум, подсећајући на обострану обавезу према становницима Васојевића.

Посета амбасадора Србије Зорана Лутовца Општини Андријевица

Запостављени Срби

Председник Скупштине, Милосав-Мишко Дукић, је апелова да држава Србија учини све да дође до оснаживања српског народа у Црној Гори и Васојевићима, подсећајући да се на задњем попису у Андријевици 69,6 одсто становника изјаснило као Срби, а да 93,2 говори српским језиком.

- Српском народу у Црној Гори је потребна свеукупна помоћ и због сиромаштав и због осјећаја запостављености. Податак да у 168 школа Црној Гори ниједан директор није Србин, можда, најбоље говори да је то тако. Слично је и са руководећим мјестима у другим државним институцијама. Бојим се да ће под оваквим околностима и притисцима у Црној Гори бити све мање присуство Срба - закључио је Дукић. САВЈЕТНИК БОРИСА ТАДИЋА МЛАЂАН ЂОРЂЕВИЋ ЗАТРАЖИО ЗАШТИТУ СРБА У ЦРНОЈ ГОРИ

Попис без притисака

Став председника Србије, **Бориса Тадића**, је да Срби, као конститутивни нарид у Црној Гори, којих, по попису, има око 200.000, не могу бити национална мањина. Србија је признала Црну Гору и са њом настоји да развија добре међусусједске односе, али исто тако жели и да заштити свој народ у овој бившој југословенској републици - казо је савјетник председника Србије за Србе у региону, **Млађан Ђорђевић** приликом посјете Андријевици и Беранама.

Он је истакао да ће ускоро у Скупштини Србије бити изгласан Закон о дијаспори и Србима у региону и да ће тим Законом Србија регулисати свој однос према својим сународницима који живе изван земље, подсећајући да је њихов број негдје око четири милиона. Ђорђевић је подвукао да је стратешки потенцијал Срба у региону и уставна обавеза председника Србије да брине о својим сународницима, ма гдје они живјели.

-Ми се не мијешамо у унутрашње ствари Црне Горе, али на следећем попису не очекујемо никакав притисак на Србе да се другачије изјасне. Ако број Срба у Црној Гори буде смањен сматраћемо да је то под притиском, јер и у Србији свако има једнаке могућности да се изјасни као хиће и да тако остварује своја уставна права. Очекујемо да тако буде и у Црној Гори. Невјероватно је да само у Црној Гори једна мајка може да роди припаднике два народа. Све наредне подјеле би биле погубне и за Србе и за Црногорце - нагласио је Ђорђевић

По његовом мишљењу формирање Савјета ће пружити шансу да се на један другачији начин сагледавају свеукупни проблеми Срба у Црној Гори и да се тамо гдје је њихова концентрација већа највише уради и помогне.

- Кроз сарадњу са Савјетом Срби у Црној Гори ће чувати свој језик И идентитет, а Србија је дужна да им у томе помогне. Србија од Срба у Црној Гори очекује да буду лојални грађани земљи у којој живе и да као такви остварују сва своја права. У том смислу је и замишљена наша сарадња и поменути Закон је велико охрабрење да ће Србија бити присутна у Црној Гори и у економском и духовном пољу. То значи да Србија стоји иза свог народа у Црној Гори - поручио је Ђорђевић.

Он је саопштио да ће формирање Савјета Срба у Региону, на чијем чели ће бити председник, Борис Тадић, бити државни орган који ће доносити стратегију и политику државе Србије према Србима у региону са највишим ауторитетом који један орган у држави може да има, и који ће у наредном периоду имати и инструменте за спровођење те политике.

-Основни циљ те политике је стварање јединственог културног, духовног и економског простора Срба у региону. У Србији је усвојен Закон о националним савјетима који је најлиберарнији Закон који је једна земља у Европи, а можда и у свијету усвојила. Тим законом су и до сада велики права, кад су националне мањине и етничке групе у Србији имале, још више унапријеђена. Закон је добио највише оцјене од међународних комисија. Тај закон Србији даје за право да и од других земаља, па и Црне Горе, захтијева да се положај Срба уреди на сличан начин.

Д.Ј.

Погони "Соко Штарка" на продаји

Током разговора са амбасадором Лутовцем општински челници су изразили проблем не активирања производних погома "Соко Штарка" у Андријевици. Они су навели да је у тим погонима некад радило око 200 радника, напомињући да приликом затварања фабрике није примијењен исти социјални програм за запослене у Андријевици и Београду и да је њихов случај дошао до међународних судова.

Амбасадор Лутовац је казао да је у разговорима са новим власницима "Соко Штарка" сазнао да они због економске неисплативости, нијесу заинтересовани да оживљавају производњу у својим погонима у Андријевици, али да су спремни да објекте понуде на продају по знатно повољнијим условима од реалне цијене.

СКУП ВАСОЈЕВИЋА У САВИНОМ СЕЛУ

15. новембра 2008. године

Повеља амбасадору Руске Федерације у Београду, господину Конузину Александру Васиљевичу

Сваког викенда уочи Аранђеловдана, од оснивања Удружења Васојевића 1999. године, у Савином Селу Васојевићи се окупљају да поразговарају о томе шта су остварили у претходној години, да се поново сретну пријатељи, рођаци и братственици, да се учвсте стара и склпе нова пријатељства, да оживе сјећања и успомене на знамените претке, покрену иницијативе и усвоје одлуке за наредну годину.

Почасни председник Удружења Васојевића проф. др Милија Зечевић испред Удружења Васојевића изасланику Руске амбасадe у Београду, уручио је Повељу почасног члана Удружења Васојевића за амбасадора Руске Федерације у Београду, Александра Конузина.

У Повељи је истакнуто да Васојевићи високо цијене допринос амбасадора Руске Федерације Александра Конузина на афирмацији Србије и на зближавању руског и српског народа. Амбасадор Конузин је носилац и почасног звања Почасни

доктор Европског универзитета у Београду.

Проф. др Милија Зечевић почасни председник Удружења Васојевића истакао је да су заједничке жеље свих припадника овог племена да негују традицију постојбине, да се не отуђе, да се међусобно помажу и да удружени исказују поштовање према прецима, да чувају своје и све друге српске и црногорске светиње Православља и словенског наслеђа уопште.

Марко Ђукић, генерални секретар Удружења Васојевића подсетио је да ово племе чува српски језик, гради и подржава подизање српских цркава узвичају, а ми и у Србији и Републици Српској, у Америци, Аустралији, Канади. Јер, додао је, немањиће светиње и светославље су за све изданке великог племена васојевићког одувек биле, и остале, једини путоказ.

Лука Кастратовић, председник Удружења Васојевића је подсетио да коријени живот значе, јер се преко њих црпи драгоцјена стваралачка снага и енергија. Због тога је важно окупљање и постојање Удружења и свих његових подружница на просторима гдје живе и трају Васојевићи. Да није тога све би било препуштено заборау, уз неизбјежне уздахе сваке нове генерације, која би узалудно трагала за својим корјенима, да би сазнала ко је, одакле је и ко су јој преци.

Проф. др Милија Зечевић уручује Повељу

С лева на десно: Марко Ђукић, проф. др Милија Зечевић, Вук Дедовић, изасланик Руске амбасадe Олег Булдаков, др Лука Кастратовић

ЕВРОПСКИ УНИВЕРЗИТЕТ

Београд-Будимпешта-Беч-Париз-Брисел-Њујорк

Проф. др Милија Зечевић уручује медаљу и повељу Почасног доктора Европског универзитета амбасадору Руске Федерације господину Конузину

Европски универзитет сарађује са преко 100 универзитета, научних института и других образовних институција који су чланови IAU International Association of Universities IAU/UNESCO UNESCO Paris, члановима ECBE European Council for Business Education, Geneva, Brussels, члановима EFMD European Foundation for Management Development, Brussels, члановима WIDU World Information Distributed University, Brussels.

Захваљујући тој сарадњи чланови Европског универзитета и Европски универзитет непрекидно анализирају своје програме, иновирају програмске садржаје, користе литературу и уџбенике не само из Европе него и Америке и обезбеђују размену професора и студената.

Чланице Европског универзитета примењују како америчке тако и стандарде Болоњске декларације још од свог оснивања.

Познато је да је Институт за амерички бизнис МБА универзитет почео са реализацијом програма и пројеката филозофије менаџмента још од 1984. године, а као научна установа од 1985. године.

Приоритетни и надређени циљ Европског универзитета је квалитет студија, праћење савременог развоја научних пројеката из области **нових технологија, модерног менаџмента, напредног менаџмента, европског бизниса и менаџмента, интернационалног и инжињерског менаџмента** као и других области који су у функцији развоја градова, држава и света у целини.

Европски универзитет у Београду је самостална високошколска установа која развија високошколско образовање, науку, технологију и уметност и тиме доприноси развоју не само Србије него и Европе.

Европски универзитет је основан 2000 године на основу Решења Министарства министарства за више и високо образовање Републике Србије бр. 612-00-494/2000-04 од 21.09.2000.године.

Оснивач и власник Европског универзитета је Проф. др Милија Зечевић.

На Европском универзитету до сада је дипломирало преко 3000 студената у земљи и иностранству.

Диплому магистра наука стекло је преко 1000 студената. Од тог броја више од 50% је стекло диплому ван земље.

Докторирало је у земљи и иностранству 56.

Европски универзитет има у Србији три факултета и један МБА Универзитет (институт), а чланови по уговору су два факултета.

Из Европе Европски универзитет има десет чланова по уговору. Основни задаци Европског универзитета и уједно његови циљеви су преношење научних, стручних и уметничких знања, обезбеђење научног подмлатка и укључивање у европски, међународни, образовни, научни и уметнички простор.

Амбасадор Руске Федерације у Републици Србији, господин Конузин Александар Васиљевић са ректором Европског универзитета проф. др Милијом Зечевићем и професорима Европског универзитета

Ово је посебно омогућено захваљујући пре свега чланицама из Европе и партнерима као што су New York University, Regent College, London, Institut Franco Americain de management, Paris и др.

Усаглашавање наставних планова и реализација одређених пројеката на нивоу Европског универзитета омогућава већи квалитет рада, обезбеђење експерата као и бољу каријеру младе генерације, о којој се посебно води рачуна, да би се укључила у мултинационалне компаније, банке као и институције држава из Европе и света.

Испуњењем ових основних задатака Европски универзитет потврђује оправданост свог постојања и укључује се у визионарство других престижних институција.

Проф. др Милија Зечевић уручује почасни докторат Prof. Dr. Wil C. GOODHEER-у, председнику Интернационалног универзитета, Беч

ОБАВЉЕНО ОСВЕЋЕЊЕ ОБНОВЉЕНОГ МОНАСТИРА ШУДИКОВА КОД БЕРАНА

Архиепископ цетињски, митрополит црногорско-приморски Амфилохије
и епископ Епархије будимљанско-никшићке Јоаникије

Васкрснуће духовног центра Васојевића

Архиепископ цетињски, митрополит црногорско-приморски Амфилохије са свештенством обавио је јуче освећење обновљеног средњовјековног храма Ваведења пресвете Богородице -манастира Шудикова у Будимљи код Берана. Овој великој и несвакидашњој духовној свечаности, која је окупила је бројне вјернике из Васојевића, Црне Горе и иностранства, између осталих, присуствовали су и амбасадор Србије у Црној Гори, **Зоран Лутовац** и црногорски министар здравља, **Миодраг-Бобо Радновић**. Послије обављене Свете Архијерејске литургије митрополит Амфилохије је подсетио да је на истом мјесту гдје је подигнут садашњи храм некад налазила древна светиња манастир Шудикова, који је биво духовни центар средњовјековне Немањинске државе. Он је казао да су ту тада столовали епископи будимљански и да је ту радила преписивачка школа све док није дошло зло и опако вријеме када је порушена руком безбожника.

- Када је Арсенија четврти Шакабенда, велик патријарх српски, заједно са својим народом кренуо да бјежи преко Саве и Дунава, сви који су остали последије те страшне и велике сеобе били су потпали под мач, клани и убијани, а светиње рушене. Међу тим светињама срушена је и ова посвећена Пресветој Богородици, док је митрополит будимљански Пајсије био објешен на капији манастира Ђурђевих ступова. И многе друге светиње претворне су у прах и пепео. Та страшна бјеганија која је оставила иза себе крваве трагове, није била прва бјеганија нашега народа са Косова и Метохије. Бјеганија се наставила кроз вјекове, као и ова најновија бјеганија чији смо ми свједоци. Тада се бјегало се од отоманске империје, а и данас са тих истих светих косовско-метохијских простора присутно је бјекство нашега народа са својих вјековних огњишта - нагласио је Амфилохије.

Он је даље казао да свако ко прочита књиге из 19 вијека може да види да је бјеганија са Косова и Метохије била непрекидна тамо гдје је центар српске душе, културе и вјере.

-Косово и Метохија су сада под окупацијом. Под једним сличном окупацијом и народном несрећом страдала је и ова древна светиња манастир Шудикова, која се ево чудом Божијим данас обнавља и сија у својој првобитној љепоти. Обновљено је њено тијело и душа њена. За дарове које смо примили и које примамо на овом светом мјесту благодаримо Богу, што нас је Господу удостојио да последије толико вјекова ова светиња поново пропоје. Да поново процвјета овдје на обалама Лима, да се поново прославља име Божије, да гори кандило да би својом обновом она била свједок да ће и друге светиње које су разорене безбожним силама овога свијета бити обновљене- истакао је Амфилохије.

Он је изразио наду да ће и поришени храмови на Косову и Метохији убрзо бити обновљени и да ће, како је казао, ова света српска земља бити ослобођена од окупатора.

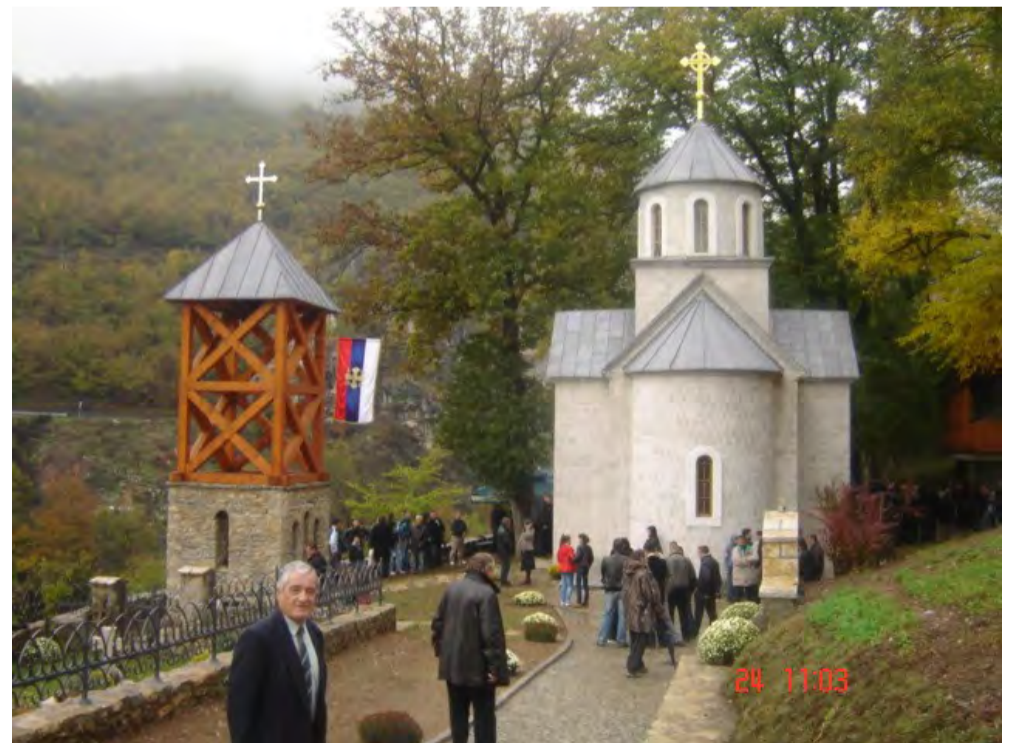
- Судићи по овој светињи и оне на Косову и Метохији ће поново процвјетати својом добротом и својом љепотом. Тамо ће се вретити слобода, а окупатор ће отићи. Овдје је данас рукоположен отац Григорије који је закарпатски Рус. Он је из Москве дошао да данас овдје прими свештенички чин. Ових дана смо примили и предсједника велике Русије Медведева. Са нама су данас и свештеници из Ростова. Дошли су да учествују у овој нашој радости и да нам донесу благослов наше Свете Русије и велике наше православне сестре, да објединимо у вјери и молитви на начин како смо били једно и заједно кроз вјекове на начин како ћемо бити заједно и у будуће - закључио је Амфилохије.

Д.Јововић

Ђурашковићу Орден Светог Саве

Свети архијерејски синод Српске православне цркве додијелио је за показану љубав према Светој мајци цркви ктитору манастира Шудикова **Милу Ђурашковићу** одликовање Орден Светог Саве првога реда. Примајући ово велико признање Ђурашковић је казао да ће се он и његова породица бринути о овој светињи да би трајала и живјела својим пуним животом.

- Овај дан је посебно значајан за мене и моју породицу. Захвалан сам Господу Ббогу што ми дарова снагу и вољу, а свети владица благослов, да са људима добре воље обновимо ову нашу древну светуињу. Данас ми је част да као китор обновитељ у присуству највећих црквених великодостојника предам овај манастир Српској православној цркви да служи народу древне Будимљанске жупе за саборовање и молитве сада и за све вјекове - казао је Ђурашковић.

Манастир Шудикова

Уручено 20 грамата

Захваљујући свим добротворима који су помогли обнови манастира Шудикова присутне вјернике поздравио је и епископ Епархије будимљанско-никшићке **Јоаникије**. Он је том приликом заслужним појединцима уручио Архијерејске грамате. Грамате су поред предсједника општине Беране **Вуке Голубовића**, добили **Бато Ђуришић**, **Ранко Вуканић**, **Предраг Лутовац**, **Здравко Станковић**, **Ранко :ампар**, **Јован Лончар**, **Драган Ђурчић**, **Данило Глабач**, **Обрад Кастратовић**, **Перо Тодоровић**, **Милош Злајић**, **Мијаило Секилић**, **Ранко Бабовић**, **Ранко Лончар**, **Саво Бабовић**, **Милан Голубовић**, **Данило Ђукић**, **Реља Јованчевић** и **Милош Ранчевић**.

ПРИСЛАВА СВЕТИ АЛЕКСАНДАР НЕВСКИ

Домаћини славе 2010. године братство Зечевићи

Васова црква

један одред од Подговорице Братоножићима и наредио да са друге стране истовремено нападне пећки паша Мустај бег Махмутбеговић, од Плава и Гусиња бег Шабанагић и од Колашина бегови Мушовића.

Васојевиће је предводио племенски старјешина свешетник Арсеније Ракетић са јунацима Вуком Брајотићем и Вуком Вујачићем—Маринковићем. Васојевићи су се повукли из села, а Турци без борбе пустошили и улогорили се код цркве. Васојевићи су се били улогорили у околним шумама, па су онда изненада напали свом снагом и протјерали Турке. Васојевићка војска се завјетовала да ће уколико побиједи на дан Александра Невског славити ту славу. Како је било тог 12. септембра тако је и данас.

После литургије на Ножици настављено је народно весеље са трпезом на пространој пољани у Веруши. Част домаћина славе ове године је носило братство Ђукићи из Лијеве Ријеке, а титулу домаћина славе за 2010. годину преузело је братство Зечевића. Уз ломљење славског колача испред Васове цркве и пригодне бесједи, ленту од домаћина Видака Ђукића је преузео Мишо Зечевић. Васојевиће је, из пригодну бесједу, испред удружења и подружница поздравио председник Удружења Васојевића Лука Кастратовић.

На традиционалном скупу највећег српског племена Васојевића у Лијевој Ријеци 12. септембра Васојевићи су достојно прославили дан Александра Невског—приславу Васојевића. Домаћни приславе, братство Ђукића из Лијеве Ријеке срдечно су дочекали око 800 братственика и гостију из Црне Горе, Србије и свијета.

Васови потомци окупили су се у цркви Светог архангела Михаила—Васовој цркви, на Ножици, гдје је литургију служио епископ будимљанско-никшићки господин Јоаникије са свештенством. Владика Јоаникије је говорио и о Александру Невском и о знаменитој васојевићкој побједи из 17. вијека.— Као и код осталих племена, прислава се већином обиљежава због ратних побједа над Турцима, извојеваних на тај дан.

На дан Александра Невског, између 1644. и 1669. године (“Племе Васојевићи”, Р. Вешовић), Љворечани су истјерали Турке из свога краја и нанијели им огромне губитке. Изгубили су 550 војника, међу којима је био и пећки паша, силни Мустај бег Махмутбеговић. Васојевићи су имали 70 мртвих и исто толико рањених.

Цариградски султан је на молбу братоножићког војводе Пера Станојева послао Турке да “смиер Љворечане”. Скадарски паша Бушатлија послао је

Бесједи Видака Ђукића

Бесједи Мише Зечевића

Александар Невски је, као кнез Новгородски, 15. септембра 1236. године побиједио Швеђане на Неву и тако спасио Русију од шведске најезде. Пред битку је говорио да “Бог није у сили, него у правди”. Умро је 14. 11. 1263. године (у 43. години) и сахрањен је у манастиру Рождества Пресвете Богородице у Владимиру. Његове мошти су откривене 1381. године, а по наредби цара Петра Великог 1724. године, пренесене у Петроград, у Александрo-Невску лавру. Ту се и сада налазе.

МУРИНСКА ПОДСЈЕЋАЊА

Мурињани не заборављају историју

Мурина је насеље са значајним карактеристикама и функцијама градског карактера (статистика га третира као мјешовито насеље), површине атара 24,42 квадратна километра заједно са својим засеком Пепиће. Различита су тумачења његовог имена и настанка имена (илирског, романског, словенског поријекла). На обали Бајкалског језера постоји насеље Мурина и многи лингвисти, топономатичари и језички други стручњаци сматрају да име Мурина је словенског поријекла и потиче од имена с основицом Мур./Остојић, Грковић, Лалевић, Стијовић). Већинско становништво је српско (78%).

Мурина се развила с обје стране ријеке Лима и око доњег тока муринске ријеке. Њене дјелове повезују два моста, један на Лиму, други на муринској ријеци, и оба су у саставу магистралног пута Андријевица-Мурина-Чакор-Пећ и Андријевица-Мурино-Плав-Гусиње. Она је раскрсница путева који воде од Андријевице преко Чакора за плодну метохијску равницу и даље на исток према Софији и Истанбулу и други крак према Приштини, Скопљу и Солуну, и трећи који води према Плаву и Гусињу. Локалним путевима асфалтног застора повезана је са селима низ Лим, Машницом, Зорићем, Грачанином и Лукама, а уз Лим са Горњом Ржаницом, Великом кроз средишни дио села, Новшићем и Лијешћем.

Веома је старог постанка и помиње се у хрисовуљама и повељама средњовјековних српских владара и писаца, има црквиште на коме су мјештани пронашли остатке цркве Свете Петке која се сада уз благослов Владике епископа Будимљанско никшићког, преосвећеног Јоаникија подиже. Археолошка ископавања нијесу вршена, а нађени остаци су уништени непжњоних који су откопавали случајно.

Мурина је увијек имала мање или више развијене функције преко којих је опслуживано становништво полимских села. било де периода када је било и општина (Полимска општина између два рата и у првим годинама после рата (1941-45). -до 1957. године. Од централних функција сада има: осморазредну основну школу, амбуланту, мјесну канцеларију, дом културе са библиотеком, пошту, више приватних угоститељских објеката, а у самом центру је споменик обелиск подигнут у славу погинулих бораца из Полимља и Велике, у рату 1941-45, њих 178, и жртава фашистичког терора њих 863. Споменик подигнут у спомен НАТО жртвама погинулих приликом агресије НАТО снага на СРЈ, када су страдала шесторо лица, од којих троје дјеце. Споменик бисте народном хероју Вујадину Зоговићу, првоборцу Петру Дедовићу и првом секретару хелије КПЈ у Мурина Милији Милачићу. Споменик генералу

Генерал Лука Кастратовић полаже вијенац на спомен чесми

Васојевићима у борби против злогласног Алибега гусињца. На том спомен обиљежју је између осталих и име Глигора Пижурине ровачког барјактара који је храбро погинуо у овоме боју, а на Чакору споменик борцима Балканских и оба свјетска рата.

Тридесетог априла 1999. године изненада НАТО армада је без икаквог повода у 16.45 бомбардовала Мурину, уништила сву комуналну инфраструктуру, школску зграду, дом културе, конфекцију „Максим“, здравствену станицу, малопродајне објекте, зграду земљорадничке задруге Мурина, хотел „Сјекирицу“ који ипored обећања Владе ЦГ није изграђен, велелепни камени мост на Лиму дјело руског инжењера Сукуренка, стамбене објекте у државном и приватном власништву, водовод, далековод, ПТТ мрежу и друге објекте у пречнику од 1000 метара од моста узводно и низводно покрај Лима су страдали. Помоћу републичких и савезних државних органа и институција, многобројних грађана и предузетника, санирани су здравствени објекат, изграђен мост на Лиму, санирани су стамбени објекти, школска зграда, водовод је стављен у функцију, али детаљно није саниран, далековод, ПТТ мрежа, дом културе и сл. Није изграђен хотел, није завршена реконструкција управне зграде земљорадничке задруге Мурина, није завршена санација водовода, производне хале конфекције АД „Максим“ Мурина, уређење простора око моста и сл.

Ове године обиљежена је десетогодишњица бомбардовања. Организатор је НВО НАТО жртва и Мјесна заједница Мурина. Одржано је низ културних и спортских манифестација и програма, многи грађани, удружења и спортске и културне организације положили су вијенце на Спомен чесми и одале дужну пажњу и поштовање жртвама НАТО терора. О НАТО злочину и агресији говорио је познати војно политички коментатор Милован Дреџун, учешће у програму на академији узела је позната глумица Јелена Жигон, пјесници, драмски умјетници, хорови и естрадни умјетници, гуслари. Представљена је и промовисана књига экс амбасадора Миодрага Лекића „Мој рат за Косово“ и низ других манифестација и спортских такмичења. Учешће у обиљежавању ове трагедије и подсећању на жртве узели су и экс амбасадори Миодраг Лекић, давид Дађић, Милорад Радевић, конзул Милан-Драган Перовић, генерали Лука Кастратовић и Милош Гојковић, председници општина Андријевица, Беране и Плав, дио посланика републичког парламента, председник СНП Црне Горе Срђан Милић са сарадницима, Ранко Кадић и многи други. На спортском турниру је био присутан и познати фудбалер Дејан Савићевић.

На десетогодишњицу НАТО агресије у Мурина, достојно је одата пажња и признање свим грађанима Србије и Црне Горе који су издржали тортуру ове агресије, пошта погинулим и невино страдалим грађанима и припадницима ВЈ и Министарства унутрашњих послова, подсјетили се на невино страдале жртве не само на Мурина, него и на свим мјестима гдје су била разарања. НАТО бомбардовање и страдање недужног народа с поруком да се сили и тортури стане на крај и невиних страдања на свијету не буде. Нека невинне жртве у Мурина и другим мјестима буду опомена силницима да нигдје више не примјењују бруталну силу и тортуру над народима.

Бранислав Оташевић

Мурина, поглед на Цркву Свете Петке

Мирку Крњићу првом послератном председнику Врховног војног суда Југославије. Споменик Радосави Крчић, др Миливоју Крчићу, које су са мајором Мичком Јанковићем из Велике стријељали у септембру 1941. године Италијани, на Књажевцу код Андријевице. Ту се налази и спомен обиљежје које су подигли чланови и симпатизери Удружења ратних добровољаца 1912-1918, њихових потомака, поштовалаца и обожавалаца, у знак сјећања на НАТО агресију и жртве које су тада страдале. На основној школи у Горњој Ржаници налази се спомен плоча на којој су имена погинулих бораца НОР-а и жртава терора. На гробљу у Маници налази се спомен обиљежје др Бранку Зоговићу, академику и познатом хирургу и хуманисти. У Зорићу се налази споменик провом полимском капетану Ђолу Лабану и спомен обиљежје Морачанима који су 1854. године погинули на Полимљу пружајући помоћ Полимљанима и

ИЗ ДОМА КУЛТУРЕ АНДРИЈЕВИЦА

Поводом дана општине 17. јула 2008. године у новој галерији Дома културе отворена је изложба легата академског сликара Мила Стојковића • Отварајући изложбу, о значају овог чина истакнутог андријевчанина Зоран Лекић, директор Центра за културу је рекао:

Са отварања изложбе

Велика част која ми је указана овим чином, али и узбуђење које ме прати од сазнања да треба да отворим ову ликовну поставку - легат Мила Стојковића Андријевици испуњава ме поносом у овом узвишеном тренутку, што сам учесник нечега што из коријена мијења културну мапу Андријевице, на којој од вечерас ништа неће бити исто.

Наиме, вечерас се у овај дом, који претендује да буде уточиште и сликара и pjesника и глумца усељава 37 слика, 37 чаролија које су кичицом вођеном магичном руком пресељених на платно и даровне завичају да вјечно говоре о митској љубави умјетника према Андријевици.

Андријевици гдје је све почело, и гдје је наш Мило рођен.

Мило Стојковић рођен је 1934. у Андријевици. Школу за примијењену уметност завршио је 1955. у Херцег Новом. Од 1955. до 1961. радио је у Андријевици као наставник ликовног васпитања. Године 1961. одлази у Београд ради студија на академији за позориште, филм, радио и телевизију. Дипломирао је 1966. године.

На препоруку Секретаријата за културу, као изабрани кандидат, добија стипендију од савезног Фонда за унапређење ликовних умјетности "Моша Пијаде" и користи је за студијски боравак у Француској и Италији 1964. године.

Ради у Телевизији Београд од 1967. године. Уредник је великог броја реализованих ауторских емисија из области ликовне уметности. Члан је Удружења ликовних уметника СР Црне Горе од 1957. а такође и члан УЛУС - а.

САМОСТАЛНЕ ИЗЛОЖБЕ:

Године 1958. и 1961. - Беране

Године 1958, 1994. и 2004. - Андријевица

Године 1960. и 1965. - Уметнички павиљон у Подгорици

Године 1964. - Изложбени павиљон у Тузли

Године 1965. и 1977. - Протокол ССИП - а у Београду

Године 1970, 1972, 1974, 1975, 1981, 1984, 1989, - Друштвене просторије Телевизије Београд

Године 1974. - "Галеника" - Фабрика фармацеуских производа и лекова, Београд

Године 1974. - Салон југословенске фотографије - Београд

Године 1975. - Просторије Матице иселјеника Србије у Београду

Године 1989. - "Енергопројект", Београд

Године 1990. - Галерија Међународног прес центра Танјуг, Београд

Године 1992. - Југословенска галерија уметничких дела Београд

Године 2000. - Галерија Железничког музеја у Београду

Године 2003. - Централни дом Војске Србије и Црне Горе у Београду

Излагао је на више од 400 групних изложби.

НАГРАДЕ

Награда Министарства за културу Југославије - 1964. Прва новчана награда за сликарство, као учесник на Југословенском конкурс за изложбу на тему "Петро на тргу" од УЛУС, УЛУПДС и спонзора "Борба" и "Подравка", Копривница - 1989. Добитник награде "17. јул" Скупштине општине Андријевица - 1994.

Слике Мила Стојковића налазе се у музејима и галеријама на Цетињу, Подгорици и Београду. У Црногорској академији наука и умјетности, у установама Црне Горе и Србије, као и приватним колекцијама широм наше земље и иностранства.

Бранка Богавац у књизи „Црна Гора у Паризу“ ће једном записати следеће Милове ријечи: "Увијек се трудим да кад сам далеко од родне Андријевице, нађем разлоге да јој дођем на пар дана и напуним батерије, акумулирам снагу. Када сам далеко, призивам визије и љепоте родног краја. То је моја одредница која има позитивно дејство на мој крвоток - вјерујем да Злоречица и Лим, и мају А позитивну крвну групу као што је имам и ја".

Осјећајући "Лим као свето подручје" уз пејзаж и жену као вјечну инспирацију сликар је својим специфичним духовним прилазом Андријевицу свевременски пресликао на платно.

У атељеу на врху Немањине улице, на тргу Славија, већ годинама станују Комови (како рече Добрашин Јелић), жуборе зелене воде Лима, лијепе жене пролазе кроз град, док Мило на платну утискује своју душу.

Ријечи нијесу довољне да вечерац изразим захвалност Милу Стојковићу, али ме радује што сам потпуно сигуран да он зна да су и ова скромна бесједа само блиједи израз великог поштовања и љубави коју гајимо према њему.

*Сокак у Андријевици, уље на платну
(70 x 70, 1978. г.)*

БУКОВА ПОЉАНА

Освештање крста за изградњу цркве на Буковој пољани

У Васојевићима, моћном гнијезду значајних вриједности, на око 1550 м.н.в. између високих и велепних Комова и прелијепе Бјеласице, смјештена је висораван Букова Пољана. Симбол је и чувар славе Васојевића и непокора њихових ратника. Својом висином и витештвом звијезде додирује. Свестворитељ јој поклатио љепоту над љепотама, а Васојевићи је окитили вијенцем славе.

Ту се 11. јуна 1877. васојевићка војска, надахнута косовском жртвом и вјечном славом витешких предака, под командом славног војводе Миљана Вукова Вешовића, славом овјенчала. Нанијела је тежак пораз, пет пута бројнијој турској елитној војсци, под командом школованог дивизијског генерала и најспособнијег официра турске царевине, Мехмед-Али паше.

У океану временског бескраја нестају и људи и сјећања. Да не би заборав пао на славне претке, да се хероји, који су на овом крвавом разбојишту неустрашиво јуришали, не забораве, побринула се једна генерација храбрих и одважних. Под покровитељством Удружења Васојевића „Васо“ из Лијеве Ријеке, а уз благослов епископа Будимљанско-Никшићке епископије, преосвећеног владике Јоаникија, уз помоћ господ Бога и помоћ добрих људи, подигнут је величанствени споменик поводом 125. године ове славне битке. Донешена је одлука да се, у склопу пројекта уређења Букове Пољане, изгради и црква, у знак сјећања на своје погинуле и рањене претке. Иначе, постоји предање да је некада ту била црква. Када је била, колика и од којег материјала ништа се не зна. Мало је било оних који су у то вјеровали.

Удружење Васојевића „Васо“ кренуло је у реализацију и овог пројекта. Формиран је и регистрован Одбор за изградњу цркве и отворен жиро рачун. За предсједника Одбора је изабран Светислав - Свето Мартиновић из Бара Краљских. На Видовдан 2008. преосвећени владика Јоаникије је освештао мјесто гдје ће се градити црква.

Како у Господа Бога нема ништа случајно, то се његовом промишљу и овдје десило чудо. Када се кренуло у копање темеља, пронађени су темељи старе цркве који су били очувани у цијелокупним димензијама и облику. И гле још већег чуда, димензије старе цркве

Помоћ се и даље прикупља у општинама Колашину, Андријевици и Беранама. Надамо се да помоћ неће изостати и са других страна. Нарочито из Србије и иностранства. Мјештани Бара Краљских, Врањештице, Матешева и Лијеве Ријеке, чији су преци пролили своју крв на овом мјесту, својим радом ископали су и излили темеље, цокло и подлогу, са које ће се, ако Бог да, на прољеће зидати црква, која ће бити дарована Господу Богу, а народу и нараштајима ће бити очувано сјећање на своје славне претке и времена давна када се земља бранила голим животом, огњем и гвожђем. Мали дар за велике заслуге.

Богдан Лабовић

(вјероватно изграђене од дрвета) у потпуности су се поклопиле са димензијама нове коју је пројектовао познати архитекта Ранко Вуканић.

На Видовдан 2009. владика Јоаникије је освештао темеље нове цркве, положивши камен темељац и грамату и тако је започета градња ове светиње. У моменту полагања камена темељца и грамате одјекнуло је Буковом Пољаном црквено звоно, постављено за ову прилику, на већ припремљеној металној конструкцији. Звоно је дар Видака Милинкова Радевића са Мочила из Лијеве Ријеке и на њему је угравирано: „ за покој душа предака рода мога, и за напредак потомства“. У исто вријеме Радевић је организовао донаторско вече у Подгорици на које се одазвало око 80 донатора-људи добре воље, Богу и вјери оданих. Поред Васојевића, помоћ су пружили, у новцу и материјалу, и Кучи, Пипери, Бјелопавлићи, Ровчани, Морачани, Љешњани и други из разних крајева Црне Горе. Сакупила су се скромна средства за сам почетак градње.

Споменик на Буковој пољани

НАШИ САВРЕМЕНИЦИ

РАДОСЛАВ РАЈОВИЋ

Рођен је 1940. године у Гњилом Потоку код Андријевице, од оца Мирка (Милетина) и мајек Милице (рођене Кељановић), добитнице Медаље заслуга за народ.

Гимназију је завршио у Иванграду (данашње Беране), а Економски факултет у Београду.

Супруга Радомирка (рођена Васовић), дипломирани екомиста, пореклом је од Горњег Милановца. Има ћерку Данијелу која је архитекта и живи и ради у Београду.

Радна биографија:

За време студирања хонорарно је радио како би обезбедио средства за школовање. Радио је на пословима

издавања и штампања уџбеника—скрипата (ауторизованих) за потребе студената Економског факултета. Након године рада постављен је за руководиоца издавачке делатности при Савезу студената—скриптарница на Економском факултету.

Био је хонорарни дописник листа “Борба”.

Бавио се аматерском фотографијом и био активан члан фото-клуба на Економском факултету. Са групом од 15 студената Београдског универзитета путовао је на семинар за израду колор фотографија у фабрици ORWO, у бившој ДДР.

Од 1969. до 1979. године, радио је у спољнотрговинској организацији “Хемпро” експорт-импорт у Београду. Од 1972. до 1979. године био је финансијски директор у “Хемпру” и у том периоду, од стране банака, био је биран на више функција. Између осталог, за председника Кредитног одбора Југобанке Београд, председника Извршног одбора Југобанке, Основне банке Београд, и заменика председника Скупштине ЈИК банке—Удружене банке Београд.

Од 1979. до 1987. године, радио је у Љубљанској банци у Београду. Од 1983, био је помоћник генералног директора за девизна и динарска пословања у сарадњи са привредним организацијама. Од 1983. до 1987.—потпредседник пословног одбора Љубљанске банке—Основне банке Београд.

Од 1987. године, на предлог Љубљанске банке, Удружене банке из Љубљане и одлуке (сагласности) Удружења банака Југославије, постављен је за директора Представништва југословенских банака у СССР-з, са седиштем у Москви.

Од 1993. до 1997, био је директор Представништва банака “Москва” у Москви. Ово председништво било је оформљено од стране неколико комерцијалних банака из Београда, с циљем да се, у новим условима, успостављају пословне везе и, истовремено, омогући лакше пословање на овом тржишту у периоду блокаде Југославије.

Друштвено-политички био је доста активан. Био је члан Општинског комитета СК Стари Срад, са задужењем за рад са привредом. Од 1988, у Москви сам био секретар ООСК за колонију Југословена у Москви, а крајем 1989. године био је предложен за секретара повереништва при Амбасади у Москви. За свој рад, више пута је похваљиван (захвалница СО Чајетина, Плакета Љубљанске банке Удружене банке Љубљана и друга).

Говори руски и немачки језик.

У вези са пословима које је обављао, сарадња с привредним организацијама из Црне Горе била је веома развијена. Настојао је да омогући повољније услове за сарадњу (кредитирање послова увоза репро-материјала - „Полимка” Иванград и друге органи-зације), За време рада у Љубљанској банци омогућавао је коришћење међубанкарских кредита (и банци у Иванграду); ова средства банке су пласирале својим клијентима, међу којима и Медицинском центру у Иванграду (Беранама). Није мали број и индивидуалних корксника кредита за решавање стамбених проблема (куповина станова, изградња породичних кућа...). Од стране републичких органа Грне Горе било је иницијатива за прелазак на рад у Црну Гору, али то није реализовано и због распада Југославије.

Пензионер је од 1998. године и живи са породицом у Београду. Родитељску кућу у Гњилом Потоку, посећује сваке године и по неколико недеља борави у тој ваздушној бањи надомак Комова, испод Трешњевица и Лисе, присећајући се одрастања, седих стараца чији би савети о моралу данас били веома актуелни. Посебно место заузимају сећања на родитеље, који одавно нису међу живима, дивљење њиховој храбрости да, уз огромне материјалне тешкоће, школују четворо деце (осим Радослава, и Војина, бившег професора Беранске гимназије, Рада, магистра економских наука, који живи у Београду, и Косу (удату Рондовић), професора, која живи у Подгорици.

Извод из књиге “Матуранти генерације 1959”

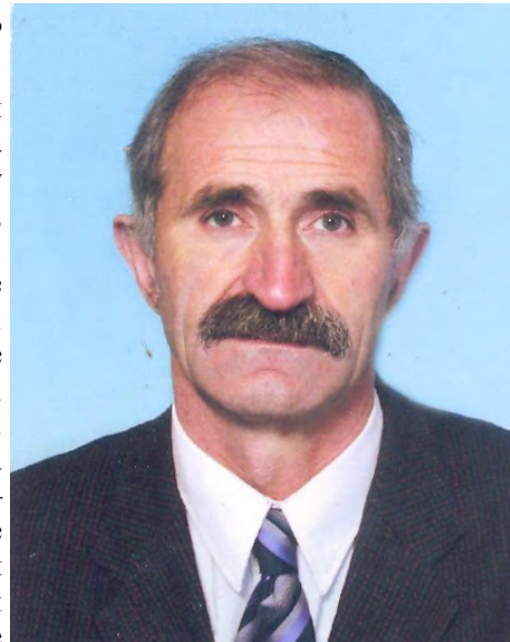
КИЋОВИЋ ДРАГОМИР

Др Драгомир Кићовић рођен у селу Слатини општина Андријевица. Основну школу завршио је у Слатини и Андријевици, Средње техничку у Иванграду 1973. године, када је отишао на одслужење војног рока. Од септембра 1974. године до септембра 1978. године био је студент ПМФ у Приштини, Одсек за географију. Године 1978. уписао је постдипломске студије на Одсеку туризмолешких наука — ПМФ у Београду. Магистрирао је 1983. године одбравивши магистарски рад под насловом „Однос мјера заштите животне средине и туризма у СР Црној Гори”, а докторску дисертацију „Туризам и заштита природе Горњег Полимља” одбранио је на Природно-математичком факултету у Приштини 1992. године.

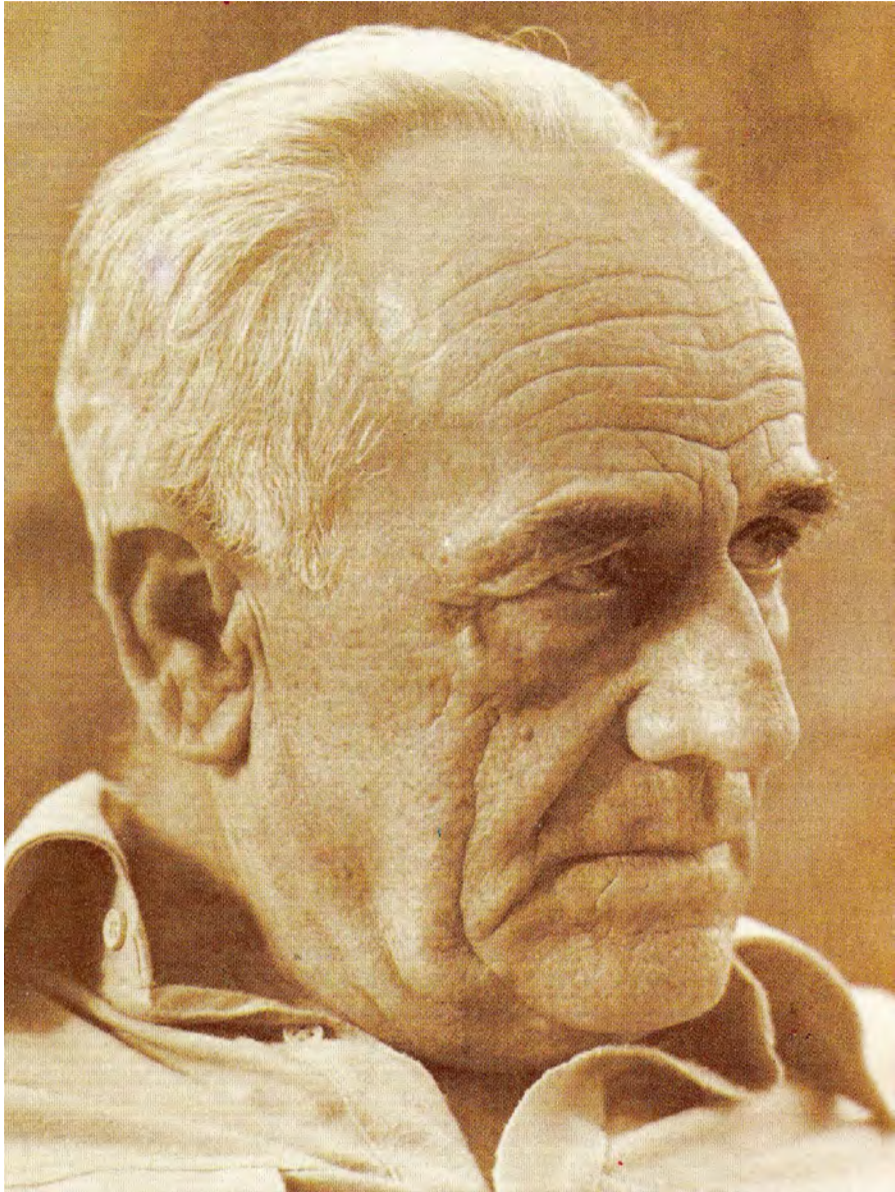
Од јануара 1980. године радио је као професор географије и помоћник директора у школи „Радомир Митровић” у Иванграду. Краће вријеме радио је као секретар Секретаријата за општу управу и друштвене дјелатности општине Андријевица. Од 01.03.1993. годинеГ "предаје Хуману екологију, а од 02.04.1993. године изабран је у звање доцента на Одсеку за географију за исти предмет. Од октобра 1994. године предаје поред Заштите и унапређења животне средине (садашњи назив) и предмет Европа са Русијом. По два семестра предавао је и Педологију, Увод у географију и Методику наставе географије на ПМФ-у и Историјску географију на Филозофском факултету у Приштини. Двије године предавао је Географију на Учитељском факултету у Призрену, а касније Интердисциплинарни семинар из Заштите и унапређења човјекее животие средине, као и Туристичку географију на Вишој пословној школи у Блацу и Вишој туристичкој школи у Београду. Од октобра 2002. године, поред изборног предмета (Заштита и унапређење животне средине) предаје Туристичку географију и Афро-АзијуУ звање ванредног професора је изабран 1998. године за предмет Заштита и унапређење жиеотне средине а у звање редовног професора за наставне предмете Заштита и унапређење животне средине и Туристичка географија 2004. године на ПМФ у Приштини. Школске 2002/03. године био је шеф Одсека за географију.

Др Д. Кићовић је од студенстских дана активан члан Српског географског друштва а од маја 1997. године предсједник Српског географског друштва на Косову и Метохији. Био је предсједник Подружнице историчара и географа сјевероисточне Црне Горе (1981.—1990) члан Комисије за реформу програма географије Србије у основним и средњим школама (2001—2002). Од 1993. године предједник је Еколошког друштва “Комови” из Андријевице. Подпредједник удружења ратних добровољаца 1912—1918. њихових потомака и поштовалаца (од новембра 1996.). Члан је истраживачког тима студије “Бјелацица и Комови—интегрални развој”, и истраживачког тима студије “Проклетије—интегрални развој” чији су радови публиковани, а који је радио Институт економских наука из Београда. Један је од аутора Пројекта “Физичко-географски процеси на Косову и Метохији” и Пројекта “Туристичке могућности перспективе општине Андријевица (концепција развоја до 2010. године). Члан је Координационог одбора за писање хронка насеља, монографија о братствима и знаменитим појединцима и љетописима села са простора Васојевића, члан је рекадције и замјеник главног и одговорног уредника часописа Времекази, члан Савјета за развој општине Плав и Андријевица и Комисие за праћење поступка израде ГУП-а Андријевице (од 2001.). Био је члна Научног добора Четрнаестог конгреса географа Југославије (Београд, септембра 2001.=. Предсједник је Скупштине (невладине организације) Друштва пријатеља Бјеласице и Комова (основаног 2003.). Члан је Уређивачког одобра Гласника Српског геоградског друштва (од 2002.), Глобуса—часописа за методолошка и дидактичка питања географије—Српског географског друштва и Токова, часописа за науку, културу и умјетност Берана. За резултате у области науке добио је завичајну награду општине Андријевица “17. јул” и Плакету Српског географског друштва и друга признања. Објавио је четири монографије, 44 научна и 18 стручних радова.

Приредио Лука Кастратовић

Михаило Лалић

Морални завет и ставралачки имератив: за све моје неспоразуме са савременицима највише је „крив“ Његош – увео је „зли“ обичај да се кажу по имену и издајници и зликовци, те да им одатле опака слава тече кроз вјекове...

Поздравио сам племениту идеју уредништва „Гласа Васојевића“ о серији текстова у спомен гласовитим и умним људима из нашег вилајета. И, у исто време, признајем невољно, прихватио предлог да напишем текст о, с разлогом, првом у том реду и редоследу, Михаилу Лалићу. Упкос дубоком уважавању, и дивљењу, које сам имао, и имам, једнако према његовој личности и према његовом стваралаштву (а то је у овом случају, вероватно јединственом по томе, и у толиком степену, недовојиво): доста је, наиме, оних који би за то били позванији, а још више оних који су то већ, у другим приликама и поводима, (у)чинили компетентно и импресивно.

Анрић о сусретима с Лалићем

Учинио ми се, због тога, да би, овом приликом, било најбоље пустити самог Лалића да говори - о себи. Најпре, и највише, из чињенице да је реч о аутору који је то нерадо, и веома ретко, увек до краја уздржано, и фрагментарно чинио. „Тежак на речи и разговру“, како је приметио Иво Анрић о свом комшији, из дугих боравака у Херцеговном: „Кад се нас двојица сретнемо, а сусрећемо се чешће, наћутимо се до миле воље...“ (Љубо Јандрић у књизи: „Са Ивом Анрићем“).

Новинару „Политике“ и песнику Бошку Пушоњићу ту „шкртост“ у казивању о себи, Лалић је овако објаснио: „Ако ћемо право, ја о свом животу никад нијесам волио да говорим ни да пишем. Чинило ми се да је то приватна ствар – лични болови и радости, нешто чиме друге не треба оптерећивати, пошто је свакоме своје муке доста. Ту ме године нијесу промијениле, остало је нешто што уздржава – покајем се и насјекирам, ако ми се (нешто) отме и измами какав излив“ („Политика, 12.10.1974).

Знајући да је пословично неповерљив према новинама и новинарима, иако је десетак година јео тај хлеб, изненадило сам се кад сам видео да се, више него пред другима, ослободио те тврде уздржаности, у разговору с мојим колегом, новинаром и публицистом Будом Симоновићем. Главни разлог за то, по свему судећи, била је следећа чињеница: Симоновићев отац Влајко био је заточен, заједно са Лалићем, у злогласном (четничком) колашинском затвору и, потом, у још злогласнијем немачком логору Павло Мелас у Солуну. У сваком случају, исповест која је најпре објављена у „Политици експрес“ (30. јуни 1979), а потом у књизи „Лалићеве подуке и поруке“, (Стручна књига, Београд, 2002), представља његову најпотупнију „аутобиографију“.

Сам о себи

„Ја сам се некако, чини ми се, за књижевност определио још у гимназијским данима. То је схватљиво ако се зна да је писана ријеч била једини извор сазнања; била је то разонода и забава, и биоском и позориште у сиромашној вароши и још сиромашнијој школи, какве су биле све провинцијске школе у оно вријеме.

А за то што сам се и ја и толико беранских гимназијалаца прије и послје мене почели бавити књижевношћу, постојао је и један разлог више. Било је у то вријеме у беранској гимназији неколико професора, књижевних стваралаца и великих хуманиста који су снажно утицали на цијелу једну генерацију ђака. Био је такав Ђуро Башић, тада претплатник „Српског књижевног гласника“, па Драгиша Боричић, па Батрић Маријановић, па директор школе Анте Мишура из Шибеника, археолог и велики хуманиста...

У тој школи и таквој средини поникли су и пјесници Ђуза Радовић, Радован Зоговић, Благоје Кастратовић, који је 1941. стријељан у Краљеву. Ту је почео да пише и Манојло Лабан, изузетан таленат, који је, додуше, касније поезију жртвовао за медицину и био врстан љекар и стручњак и у тој области. Ту је такође поникао и пјесник Вукајло Кукаљ...

Сви они су већ тада, из ђачких клупа, објавили своје прве радове по листовима и часописима какви су били „Венац“ у Београду и „Младост“ Антуна Барца у Загребу. Ја дуго, међутим, нијесам знао да ли имам снаге да стварам и ако сам нешто и написао, склањао сам то од очију других.

Читао сам много, све што ми је у оној оскудици могло доћи до руку. Са Ивом Анрићем, Горким и Леонидом Анрејевим никога нијесам могао поредити. Са Анрићем посебно.

Анрићев „ђак“

Ја сам његов давнашњи ђак. Још у трећем разреду сам читао ону његову прву збирку прича из 1914. године. Био је то догађај и дуго година касније сам мислио да више не бих тражио него да напишем једну причу која би се могла равнати са „Алијом Ђерзелезом“ или „Мустафом Мацаром“.

Онда сам га, као бруцош, видео живог и слушао кад је на Коларчевом универзитету држао предавање о Његошу. Какав ли је то тек био доживљај! Он Босанац, естет, артиста и велики писац па о мом Његошу говори тако лијепо, како бих ја само пожелио!

А онда, негдје у новембру 1944. године, на повратку из ропства из Грчке, у Барлети у Италији, некако ми је дошао до руке један од првих бројева тек обновљене „Политике“. Пише да је Иво Анрић жив претекао рат, и да се није компромитовао, да је остао „наш“. Заиста сам био сав срећан и због Ива и због Вељка Петровића за којег сам такође ускоро сазнао да је остао жив и частан...

Откривање Крлеже и Боре Станковића

Негдје у седмом разреду открио сам два нова велика писца и стекао један нови суд о књижевном раду уопште. Иако их није било у школском програму, некако су му допрла до руку дјела Боре Станковића и Мирослава Крлеже. Нарочито је Крлежа на мене оставио снажан утисак.

Схватио сам тада да књижевност није само забава и подстцај за размишљање него и акција, да човјек мијења свијет критикујући оно што запази и констатује да не вриједи. Био је то за мене велики подстрек за коначно опредјељење и подстицај да почнем нешто и конкретно да радим.

Однекуд се, ипак, и у мени била уврежила жеља да студирам медицину. Срећом, само док сам дошао у Београд и гдје сам брзо схватио да ја то не могу и да то није за мене. Знао сам да ни право није за мене и никад га нијесам заволио, али, ето, уписао сам право и почео да студирам.

Студирао сам право, а стално се бавио књижевношћу. Тако је хиљаду деветсто тридесет четврте, пете настао цио један циклус прича, мотивски везаних за родни крај. Осјећао сам, чини ми се, некакву опасност, некакав облак који се поново надвија над наше крајеве, па сам се присјетио оних мучних година и ропства Првог свјетског рата. Сјетио се глади, болештина и издајстава и хтио сам просто да опоменем људе, да укажем на срамоту издајства...

Добар дио тих прича објављен је управо у годинама уочи рата, углавном тридесет девете и четрдесете.

Послије би, како смо се и бојали да ће бити. Рат, окупација, па занос устанички, па ропство у колашинском казамату.

Највећи страх у животу

Ту у колашинском затвору сам претрпио највећи страх у животу кад ми је Павле Ђуришић рекао да нећу одатле жив изаћи, али да ме неће одмах стријељати, па да направи од мене хероја, него ће прво удесити тако да му и моји другови честитају и захвале што ме смакао. Умио је он тако и имао средстава да понизи и обрука човјека, а то је теже од сваке смрти. Некаквим чудом не би тако, стигло га брзо невоље по Босни, па заборави, шта ли, али при том страху је било ситно и оно стајање пред њемачким митраљезима на Матешеву, на Дрцкој...

сам о себи

Изгубљени рукописи

Из Колашина, интернација у Солун, у злогласни логор Павло Мелас. Е, ту ми је пропало доста рукописа. Један несрећник, затвореник, одсјече некакво гумено цријево кроз које је ишао зрак за кочнице или пара на вагонима жељезничким да направи опанке. Дојадиле му некакве корубе дрвене, затвореничке. Њемци то протумачили као саботажу па упадоше гестаповци да претресају. Мени пуна торба некаквих папира, забиљешки, скица, записа... све оно што сам успијевао да запишем узгред и отмам од заборава. Не пита се: торбу за ћошкове и све истресох у неки пољски клозет. Није ми било толико због гестаповаца колико због оних домаћих погани, четника: издаће ме и натоварити и што јест и што није да се не могу курталисати. Али, не мари, многи рукописи су тако нестали и пропали у мучним временима.

Срио сам на том путу много људи, упознао многе судбине, наталожила се велика количина материјала и у једном моменту сам се побојао да нећу имати прилику да нешто од тога забиљешим и објавим.

Колико ли сам, рецимо, зажалио кад сам у зиму 1943. у колашинском затвору сазнао за погибију позадинаца у мом крају, у Калудри, зато што ће се све то заборавити и неће имати ко да запише, јер ја сам био пребринуо и мислио да ће ме сигурно стријељати. А били су све то људи које сам добро познавао и много волио. Кад ми се, касније, ипак пружила прилика, нијесам се жалио. И, ето, тако је настајало то што је нестало...

Свако дјело је недовршено

Шта ће још настати, тешко је рећи. Писац не може да зна шта ће све створити. Сад и ако нешто припремим одлучио сам да то оставим да мало причека, да сазре, и кад га једном ипустим из руку, да стане тако. То ми, за разлику од других, до сада није полазило за руком. Држим се оне мисли Пола Валерија, великог и упорног радника, да је свако дјело недовршено. И мислим да је заиста тако.

Ја док пишем увијек знам где сам направио пропуст, али остављам за неко друго вријеме да допуним и поправам. Дјело је коплетније и пропусти је мање што га год писац касније пусти из руку.

То што други не дорађују своја дјела, ја не могу објаснити друкчије него да их они и не читају касније. Пјесму која је лијепа, која мора да буде лијепа – јер она је сама по себи концентрат – у којој је све саздано у њеној краткоћи, није лако дорађивати, јер она тако може да изгуби нешто од своје љепоте. Али, роман, приповијетку – то може увијек да се дограђује, дописује. Ја сам тако сад добро допунио и дорадио „Свадбу“, „Зло прољеће“, „Прамен таме“ и „Последње брдо“ за издање које „Нолит“ припрема у десет књига.

Зато не волим да обећавам и најављујем јер обично ми је испадало другачије. Дође тако сушних година, и то не једна, кад једноставно не роди. Има у Скадарском језеру једно чудно воће, касороњ. У језеру ниче, расте, али ако преко љета не буде кише, ррода нема...

Како је настала „Лелејска гора“

И код писца то мора некако тако бити. Ја сам, рецимо, прву верзију „Лелејске горе“ написао готово случајно. Одлучио сам био да напишем књигу о устанку у Црној Гори. Цио годишњи одмор сам провео мозгајући о концепцији те књиге и, ваљда, последњег дана, у неком потоку поред Милочера, синила ми је идеја.

Сјетио сам се једног малог дневника који сам водио 1942. године, неких кратких биљежака какве је могао да води један комита. Дневник, наравно, нијесам сачувао, још тада сам морао да га уништим да не би како четницима дошао до руке, али сам почео да се присјећам тих записа и тако сам ту просто нацртао будућу „Лелејску гору“. Послије у Београду, чим сам се вратио са одмора, почео сам да пишем, лако и брзо.

Нијесам, додуше, имао никаквих услова за рад, па ми је Сениша Пауновић дао у старој згради „Политике“ један собичак, бункер, како су га звали, прљав и запуштен, али тамо ми је било добро – нити сам ја коме сметао нити ко мени. Кад бих почео да пишем, и преселим се у оне моје планине, ни тутањ машина које штампају новине нијесам чуо и тако је за неких осам мјесеци настала књига. Е, послје сам на другом издању, радио дуже и стрпљивије...

Стварност и литература

Доста мојих дјела почива на фактичкој истини али је мало гдје она остала само то. Тамо гдје је живот дао доста, ја сам мање додавао и просто сам се дивио како те приче личе на умјетност. Неке ствари се морају, међутим, двапут писати. Једном, онако како их је живот дао, други пут ваља од тога одбијати. Е, у том одбијању је управо велика умјетност.

Али, често тај размак између умјетничке и фактичке истине није велики, но довољан да би свако даље приближавање било непријатно и насилно. Свако дешифровање и идентификовање ме увијек доводило у врло незгодне ситуације. Јер, писац мора да прави некакву умјетничку равнотежу и ликови нијесу баш увијек – и не могу бити – онакви какви су у стварном животу, било у позитивном или негативном смислу.

Године у новинарству

Иначе, годинама сам се бавио и новинарством. Још 1940. године сам почео у дневнику „Правда“ као судски репортер, па као криминални, па послје како некакав слободни репортер. Углавном, научио ам ту она основна правила новинарства.

По повратку из заробљеништва, 1944. године, послаше ме на Цетиње, у „Побједу“. Мирко Бањевић, Бранко Драшковић, Ерих Кош, Пуниша Перовић и ја, двије године смо ту били цио уреднички тим.

Послије, пређох у „Борбу“ и ту, с краћим прекидима, остах десет година. Прво као уредник, па послје као репортер! Да, да, тако, код мене је то ишло обрнуто, и не само ту. Нијесам ја био толики послушник како можда изгледам. Тврдоглав сам ја. Из „Књижевних новина“ су ме чак избацили па је покојни Јован Поповић послје морао да иде и моли да ме поново приме у „Борбу“.

Отимање од заборава

Своје стваралачко „вјерују“, Лалић је сажео у једном разговору за Радио Титоград (4.10.1984): „Циљ мога стваралаштва или боље рећи писања је да отмам од заборава колико то може писац и његова крхка средства, да задржим на видјелу нека дјела и недјела наших људи из времена револуције, те да једне истакнем за углед, а друге прикујем гдје им је мјесто...“

Пребацивали су му да је у томе бивао често пристрасан, да је партизане приказивао као превише позитивне, а четнике и њихове официре, напротив, као негативне. Успротивио се. За загребачко „Око“ (10.2.1980) је рекао: „Под притиском те китике за тренутак сам посумњао у исправност субјективних запажања и схватања која сам из рата изнио. Да провјерим, узео сам да претурам документа заплијењених непријатељских архива, заповијести команданата, извјештаје које су добијали, унапређења, одликовања... Оно што сам тамо нашао, увјерило ме да смо сви ми писци ослободилачке борбе – српски, хрватски, црногорски – врло мало написали о патњама које су нашим народима нанијели и задали сарадници окупатора – четници, усташе, балисти и други.“

Истина као заповест

Био је у казивању истине изричит, невосмислен и често немилосрдно директан. Упкос жустрим реаговањима и љутњама. За то је, рекао је за ревију „Данас“ (Загреб, 27.12.1983) „крив“ Његош:

„Чуо сам да је албанским књижевним критичарима из Тиране криво што сам се усудио да (у „Раскиду“) опишем пролазак заробљеничког воза, у рату, преко Косова и кажу да је то требало да оставим тамо њима, иако их није било у том возу заробљеничком, ни у другима.“

Љуте се на мене и црногорски федералисти што нијесам љепше приказао њиховог идола стихотворца, краља Николу са синовима, дворанима и перјаницима. Пријете ми „бјелашци“ црногорски што сам четнике намазао црном бојом, иако су у току рата с кићанкама најрадије парадирани у тој боји. Предлажу ме за каменовање муслимани, па и неки Срби из Пљеваља, што сам написао неколико реченица о проблему који заслужује да му се поклони дебела књига...

За све моје неспоразуме са савременицима криви су Његош и Крлежа, Змај Јован и Ђура Јакшић, и још неки на које сам се угледао. Највише Његош, јер је он увео „зли“ обичај да се кажу по имену и издајници и зликовци, те да им одатле опака слав тече кроз вјекове...“

Лалићев морални завет и стваралачки императив.

Приредио Мировслав Стојановић

ЖИВОТ И ДЕЛО

Михаило Лалић је рођен 7. октобра 1914. у Трепчи. После завршене гимназије у Беранама, студирао је права у Београду и бавио се новинарством („Правда“). Прве књижевне радове почео да објављује 1934. („Политика“, „Студент“, „Млада култура“, „Наша стварност“). Учествовао у народноослободилачком рату од првог дана. Друге ратне године робијао у четничком затвору у Колашину, потом у немачком концентрационом логору у Солуну. После рата наставио да се бави новинарством („Побједа“, „Тањуг“, „Борба“), био уредник у „Нолиту“ и потом слободни писац. Први добитник Његошеве награде, добио награду НИНА, Тринаестојулску, завичајну награду Берана и многих високих одликовања. Био члан и Српске и Црногорске академије наука и уметности.

Објавио велики број дела: „Стазе слободе“ (1948), „Извидница“ (1948), „Изабране приповијетке“ (1949), „Свадба“ (1950), „Први снијег“ (1951), „Успут записано“ (1952), „На Тари“ (1952), „Зло прољеће“ (1953), „Раскид“ (1955), „Лелејска гора“ (1957), „На мјесечини“ (1958), „Хајка“ (1960), „Гости“ (1967), „Последње брдо“ (1967), „Прамен таме“ (1970), „Ратна срећа“ (1973), „Заточници“ (1976), „Докле гора зелени“ (1983), „Гледајући доље на друмове“ (1985), „Прелазни период“ (1988), „Сам собом“ (1989), „Поражени“ (1989), „Одлучан човјек“ (1990), „Тамара“ (1992), „Прутом по води“ (1992), „Опраштања није било“ (постхумно, 1994), „Епистолае сенилес“ (Старачке посланице, постхумно, 1995), „Пипави посао списатеља“ (постхумно, 1997). Умро је изненада 30. децембра 1992. у Београду.

НАШИ ПРЕЦИ

ОРОВИЋ САВО (Лијева Ријека, Подгорица 1888, Београд 1974), генерал-пуковник ЈНА. Завршио Пешадијску војничку школу на Цетињу 1910. Потом је политички емигрант у Јужној Америци до 1914. У Првом светском рату учествује као добровољац у црногорској војсци до јануара 1916, а потом у саставу комитских одреда против аустријског окупатора. У ЈВ завршио Пешадијску официрску школу у Сарајеву 1933, априлски рат 1941. затекао га на дужности команданта пеш. пука у чину пуковника. У НОР од 1941. У рату је био заменик кдта Никшићког НОПО, члан Главног штаба за Црну Гору и Боку, члан Врховног штаба НОВЈ. Поред тога био је на дужностима кдта Официрске школе Врховног штаба,

начелника ГШ Војводине и команданта Пешадијског војног училишта. Био је делегат АВНОЈ на Другом заседању, посланик Привремене народне скупштине ДФЈ, Народне скупштине ФНРЈ и Народне скупштине НР Црне Горе Првог сазива.

Са танким брашњеником у торби од кострети запутио се Саво на Цетиње - да у „Војном стану“ на Обилића пољани изучи за официра. Служење отаџбини почео је под командом краља и „цара јунака“ Николе Петровића, да би му касније, у две деценије заредом, командовала тројица Карађорђевића, а онда, до смртне уре, једини маршал у Јужних Словена. У „Српској Спарти“ под Ловћеном и широм Црне Горе заређале су уставне борбе усмерене на јачање демократије и ограничавање све власти суверена, Придружио се младим демократама, углавном „српским ђацима“. Нажалост, монархова је била јача и непорецива, па је млађани Оровић, избегавајући „мач правде“, стигао чак у Јужну Америку. Са великим закашњењем је чуо веселе вести о ослобођењу Васојевића и Косова, али и једну претужну погубијну готово 50.000 Црногораца у јуришима за ослобођење Скадра, уочи Светог Саве 1913. године, па му се дуго причињавало да по реверима слуша лелек из сваког дома завичаја. Каснио је глас о уласку Црне Горе, са Србијом, у рат против старих душмана, Аустроугара, а чим је чуо - похитао је, лађом, у помоћ отаџбини. Као добровољац у чину потпоручника, командовао је извиђачким одељењем Доњовасојевићке бригаде, где је, за испољену храброст и умешност у командовању, добио звездицу приде. Догађаји су се одвијали ратнички брзо и посвене неповољно: црногорски фронтови су се распали и краљ Никола, умакао „преко мора“, а ратом проређена српска војска, са старим монархом на носилима, у сусрет савезницима загазила ледом окованом домовином мржњом заслепљених Арнаута. Одлучан да се не преда Оровић се одлучио за комитовање. Од првих дана слободе ангажовао се у покрету за уједињење Црне Горе и Србије и од тада до смрти, у 86. години остаће једнако ватрени поборник живота Јужних Словена у заједничкој држави, приврженик пансловенске слоге и солидарности.

Саво је суборац три генерације и у свакој је био са најнапреднијим снагама (борац за уставност у Црној Гори до 1910, па и у Првом светском рату хита преко океана из Јужне Америке и ступа у добровољце; у Другом свјетском рату заблестао је љепотом и величином свога моралног и јуначког лика). У народноослободилачки рат ступио је без резерве - јуначки, ведро и неопозиво - какве су све његове значајне одлуке. У првим ватреним окршајима у 1941. години на Црквицама био је поред легендарног Саве Ковачевића. Њих двојица су одмах постали и остали присни и вјерни један другоме у остваривању великих идеала. У 60. је, на своју молбу, ослобођен дужности команданта Пешадијског училишта. Премештен је на рад у Генерал штабу, где је, **понајпре, био морални узор, мера мудрости и охрабрења у тешким временима насталим са размахом сукоба са Стаљином. У вези са тим, на дневни ред је дошло и његово, подуго чекано, изјашњавање о Резолуцији. Пред генералима Кочом и Пеком, као и још неким члановима ћелије КПЈ самог армијског врха, рекао је да код њега нема недоумице: наш маршал или њихов генералисимус, Југославија или Совјетски Савез - он је за наше, па ако је тачно да Стаљин говори и оно што се наводило, онда он, генерал Саво Ј. Оровић, Стаљину „гони оца очинског“. Тај део исповести пропраћен је аплаузом. Томе је додао: Али, ономе ко ми насрне на руски народ, његову историју и културу, уметност и православље - гоним и оца и мајку!“ Мук...**

Објавио је књиге: *Невесински устанак у песми и прози* (Загреб, 1936), *Четници и партизани* (Вис, 1944), *Албум фотографија из народноослободилачког рата* (Београд, 1951), *Изненађење у рату* (Београд, 1954), *Морално васпитање* (Београд, 1962), *Ратни дневник 1941-1945* (Београд, 1972) и више чланака у часописима и листовима. Превео је са чешког књигу Ј. Холечека *Марко Миљанов* (Београд, 1960). Одликован је ОПЗ са златним венцем, ОЗН са златном звездом и др.

У својим дјелима истиче да га је инспирисала храброст Милоша Обилића, Стевана Синђелића, Марка Миљанова, Саве Ковачевића..., развијање патриотизма су подстицале гусларске пјесме, косовски циклус, хајдуси и ускоци, Гаврило Принцип и његови другари..., командовање је учио из дјела Суварова, Војводе Мишића..., а част и достојанство од Вука Мандушића, Бошка Југовића, мајора Драгутина Гавриловића... Никада није заборавио да су мајке у Црној Гори често испраћале синове у војску, говорећи им: „Не враћај ми се без свијетла образа“, или: „Немој ти бити плашљив да ти се ругају људи, а за погубију - како буде суђено“.

Извор: *Војни лексикон, ВИЗ Београд, 1981., лист Војска, 27. 2. 2003. г.*

ЛЕКИЋ БЛАГОЈА НИКОЛА,
пилот - ловац, генерал потпуковник ЈНА

Рођен је 19. децембра 1919. године у Краљама код Андријевице. Основну школу завршио је у Андријевици, гимназију у Беранама, а студирао је права на Београдском универзитету. У НОБ је ступио 10. октобра 1941. године. Носилац је Партизанске споменице 1941.

Као гимназијалац определио се за напредни раднички покрет.

Одмах по уласку на Правни факултет, приступио је напредном студентском покрету и учествовао у свим значајним демонстрацијама и скуповима, међу којима и студентским демонстрацијама 14. децембра 1939. године.

Првога дана рата (6. априла 1941. год.) напушта Београд и враћа се у родни крај, гдје је под руководством Александра-Лека Маријановића, заједно са једном групом радио на прикупљању оружја и припреми устанка. За вријеме одласка бригада у Босну, као тежак рањеник заједно са осталим рањеницима и Петом црногорском бригадом остаје у Врбницама. Након боравка заједно са њима прелази у Босну. У Гламочу се поново враћа у своју чету (трећег, Милешевског, батаљона Треће санџачке бригаде). Повратком у своју јединицу постаје комесар чете а после формирања Прве пролетерске дивизије заменик обавештајног официра Дивизије. У току офанзиве постављен је за руководиоца СКОЈ-а противтенковске чете Прве пролетерске бригаде. Доласком Прве пролетерске бригаде у Источну Босну преузима дужност обавештајног официра 16. војвођанске дивизије. Одмах после формирања 2. Војвођанског корпуса постављен је за обавештајног официра Корпуса. На тој дужности остаје до формирања ОЗН-е, када је постављен за шефа ОЗН-е истог Корпуса, касније за шефа ОЗН-е Главног штаба за Војводину. Рат је завршио као помоћник Начелника ОЗН-е 3. Армије. У чину мајора унапријеђен је августа мјесеца 1943. године. Јануара мјесеца 1947. одлази за питомца 1. класе ваздухопловног Војног училишта.

У Ваздухопловно војно училиште дошао је јануара 1947. године, које је завршио са одличним успјехом, као први у рангу и стекао звање пилота ловца. Средњу оцјену из теорије имао је 5,00, а оба практична испита на авионима Ут-2 и Јак-9, положио је са одличним успјехом.

По завршетку Ваздухопловног војног училишта постављен је за командира ескадриле и иослије краћег времена за команданта пука и дивизије. Био је командант Ваздухопловне команде, начелник одјељења авијације Команде ратног ваздухопловства, а затим заменик команданта Ратног ваздухопловства и Противваздушне одбране.

Завршио је факултет Више војне ваздухопловне академије, курс оператике, академију Противваздушне одбране у СССР-у, био је на школовању у Сједињеним Америчким Државама.

Први авион се одвојио од земље 1903. године, први летови су започети 1909. године, први Србин који је летео авионом, сматра се да је престолонаследник Александар Карађорђевић. У Француској 1913. године, међу првим жртвама на борбеном задатку у свијету, у подршци Српској и Црногорској војсци у борбама око Скадра 1913. године, био је наредник пилот Михаило Петровић, а први пилот који је у СФРЈ пробио звучни зид, односно авионом полетео брже од звука, био је наш пилот, пилот из Краља, генерал Никола Лекић. За понос и част!

Подвиг генерала-пилога Николе Лекића куриозитет је у историји ваздухопловства свијета. Пробио је звучни зид на авиону „Сејбру“ који није био конструисан да лети надзвучном брзином. Било је то 1953. године, а 1984. године пробијен је звучни зид и на „Орлу“ авиону домаће производње.

Одликован је Орденом за храброст, Орденом братства јединства, Орденом заслуга за народ II степена, Орденом народне армије I, II и III степена, Орденом за војне заслуге I степена. Орденом републике са златним вијенцем, Орденом партизанске звијезде II степена, Великим орденом Нила (Судан), Орденом за частан и поштен рад (Либија) итд. Носилац је златног пилотског знака. Тешко рањен од Италијана 1942. У чин мајора унапријеђен 1944, а генерал-потпуковник 1969, Пеизионисан 1976. Летио око 30 година. Преминуо је 1994. године.

Извор: *Војни лексикон, ВИЗ Београд, 1981, Витезови неба, Ђуро Батрићевић, Цетиње, 2000. г.*

ПРОСЛАВА ВИДОВДАНА

НИЗОМ ПРИГОДНИХ СВЕЧАНОСТИ УДРУЖЕЊЕ РАТНИХ ДОБРОВОЉАЦА 1912-1918
СЛАВИЛО КРСНУ СЛАВУ ВИДОВДАН

*Пријем код председника општине Беране
господина Вуке Голубовића*

С Косовом у срцу

Током тродневних видовданских дружења, широм Васојевића, Удружење ратних добровољаца 1912-1918., њихови потомци и поштоваоци одржали су низ свечаности којима је обиљежено 620. година од Косовске битке. Славећи Видовдан, као крсну славу, Удружење је објележило и 75. година од постојања њихове Регионалне организације за општину Беране. Тим поводом епископ будимљанско-никшићки, владика, **Јоаникије**, приредио је пријем за делегацију Удружења у манастиру Ђурђеви ступови и одржао парастос погинулим српским ратницима од Косовског боја до најновијих ратних дешавања. Делегацију, у којој је било и 40 гостију из Београда, примио је и градоначелник Берана, **Вука Голубовић**, као и председник андријевичког локалног парламента **Милосав -Мишко Дукић**, а жељу да наставе свијетле традиције својих предака упутио је и народни посканик, **Радојица Живковић**. Чланови Удружења посјетили су и манастире Шудикова и Свети Лука у Калудри, као и спомен комплекс на Књажевцу и споменик ратним добровољцима на Рудешу. Посјећен је и споменик војду Карађорђу Петровићу у селу Краље код Андријевице, гдје је **Микан Перовић** бираним ријечима говорио о значају добровољачког покрета, подсећајући да Карађорђеви преци потичу, управо из овог мјеста.

Чланови Удружења на челу са председником, **Милорадом Манићем**, положили су цвијеће на споменик жртвама НАТО агресије у Мурици. Том приликом говорио је председник мјесне заједнице Мурина, **Бранислав Оташевић**, рекавши да сви ратови који су вођени од доласка Срба на ове просторе нијесу заобишли ни ове поносне крајеве.

- У најновије вријеме злогласни крвници НАТО алијансе убили су шест недужних грађана, исто толико ранили и у потпуности разрушили ову варошицу, оставивши тако крваве трагове који никад неће изблиједјети. Зато, су и данас актуелни стихови народног пјесника ШОД Чакора до Превије нема земље крвавије. - казао је Оташевић.

У поздравној ријечи, приликом резања славског колача, председник Удружења Милорад Манић, је подсетио да њихово друштво представља дио најстарије ратничке организације која је основана 1903. године у Београду, чији је први члан био краљ Петар Први и сам ратни добровољац. Он је истакао да је ово једина организација која је након распада СФРЈ остала да дјелује у јединственом организационом смислу на простору Србије, Црне Горе и Републике Српске.

- У великој борби за опстанак и слободу српски народ писао је своју историју кроз жртве и страдања, увијек са жељом да остане свој на своме, без обзира ко атакује на његову слободу, територију и његова достигнућа. О Косову и Видовдану у протеклим годинама толико је приповедано, пјевано и писано да је данас тешко било шта ново рећи.

Поновићу само оно што готово сви знамо, али често заборављамо, да Косово за нас није само географски појам, недођија или бојиште, Косово је Србинова душа, његова клетва, молитва, али и нада, а Видовдан тестамент наших предака, па тиме и наша будућност. Ми смо потомци ратника са Дрине, Колубаре, Гласинца и Мојковца који су гинули да би ми, њихови потомци, живјели заједно. Зато, се својих предака и сјећамо на овај дан помињући њихова имена овјенчана славом непролазном - нагласио је Манић.

У име домаћина говорио је председник Регионалног организације Беране, **Горан Киковић**, подсећајући да ово Удружење данас дјелује на свим српским етничким просторима славећи Видовдан као велики празник српског народа.

- Све нас је ових дана у Васојевиће окупило Лазарево одређење да је земаљско царство за малена царства, а небеско увијек и довијека. Отуда дух Косова живи и данас у српском народу као вјечита инспирација за све оне којима је слобода идеал. У српском народу тај узвишени идеал је вјековима присутан и ми потомци тих предака поручујемо да се крсту служи, а Милошем живи. Присјећамо се наших слободара који су са ликовима косовских јунака полазили у многе бојеве и чинили чуда од јунаштва широм српских земаља. У тим борбама Васојевићи су заузимали значајна мјеста и улоге, па им је краљ Александар први Карађорђевић, поријеклом Васојевић, додијелио 196. златних обилића медаља, 765 сребрних и 96 медаља за ревносну службу. Ово не говорим да би похвалио наше претке, него да не заборавимо чији смо, од кога смо и ко су нам били ђедови и прађедови. Надам се да ћемо и наредне Видовдане славити заједно окупљени око једног узвишеног циља слободе, слоге и заједништва - нагласио је Киковић.

Присутне на слави у име удружења из Војводине поздравио је **Борислав Новаковић**, док су током славске свечаности наступили и пјесник **Дарко Јововић** и народни гуслар **Слободан Фемић**.

У склопу свечаности промовисана је и књига «Патријарх српски Варнава» проф. др **Вељка Ђурића Мишине** о којој су поред аутора, говорили владика Јоаникије и професор историје Горан Киковић. Дајући критички суд о овом импозантном дјелу владика Јоаникије је, између осталог, казао да је патријарх Варнава изгорио на свом божанском дјелу сузбијајући неправде које су ишле у правцу српског народа и његове Српске православне цркве.

У сали Полимског музеја промовисан је и најновији број часописа «Добровољачки гласник» о чијем су значају свој осврт дали председник Удружења, Милорад Манић, потпредседник проф. др **Драгомир Кићовић**, књижевник и новинар **Дарко Јововић**, потпредседник Мјесне организације Удружења из Војводе Степе, **Бранко Савић**, и председник регионалне организације Беране, **Горан Киковић**.

Дарко Јововић

У посети манастиру Калудра

СЈЕЋАЊА

Октобра 2009. године
преминуо је

**Академик проф. др Милан
Миловић Драговић**

Милан (надимак Мишо) Миловић (познатији као Грујо) Драговић рођен је у Андријевици, 1933. године, гдје је завршио основну школу и нижу гимназију. Вишу гимназију изучио је у Беранама (онда Иванграду), све са одлучним успјехом и

примјерним владањем.

У редовном року и са брилијанским успјехом, завршио је Медицински факултет на Универзитету у Београду. Специјалиста је за општу и субспецијалиста за кардио-васкуларну хирургију, као и доктор медицинских наука. Редовни је професор Медицинског факултета у Београду. Писац је више универзитетских уџбеника, из области хирургије и мноштва студија и научних радова. Радни вијек завршава у Подгорици као професор медицинског факултета -и директор института.

Професор др Милан Драговић је познат стручњак у земљи и иностранству. Показао се достојним наследником својих учитеља хирургије, проф. др Ива (Ћанија) Поповића, проф. др Изидора Папа и др Бранка Зоговића. Скоро да нема угледне хирушке клинике, у земљи и иностранству, на којој Драговић није боравио или правио врхунске хирушке захвате. Увијек је нашао времена да "скокне" у завичај, у Беранску и Подгоричну болницу, разговара са колегама, направи операцију и помогне многим пацијентима. Када је тешко, људи хрле к Мишу, у Београд. То им је посљедна нада, да им помогну Бог и Мишо.

Присуствујући једном хирушком, кардиоваскуларном захвату др Милана Драговића, у Београду, познати свијетски стручњак, професор др Дебејки, је казао: "Господине Драговићу, имате златне руке. То је боље, него да су вам шаке пуне злата".

Цио радни вијек, Драговић је провео као хирург, професор, начелник хирушког одјељења и директор Хирушке клинике у Болници "Драгиша Мишовић", у Београду. Дописни је члан Црногорске академије наука и умјетности.

Професор др Милан Драговић је изванредан сликар. Радови Драговића -потрети значајних стручњака, личности и пријатеља краше многе радне и стамбене просторије у Београду и у завичају. Запажени су и његови аутопортрети, у сваком периоду свога живота.

Академик професор др Милан Драговић, доктор медицинских наука, сликар, волио је људе и људи њега.

Текст из књиге Будимира Р. Драговића, "Булиће", Нови Сад, 2000.

**БЕРАНЕ СЕ ОПРОСТИЛО ОД
ИВАНА РАИЧЕВИЋА**

Поводом смрти Ивана Раичевића, истакнутог друштвено-политичког радника, Општина Беране је организовала Комеморативну сједницу. О животу и дјелу покојног Ивана Раичевића говорио је Предсједник Општине, Вука Голубовић.

Поштовани грађани,
Ожалошћена породица Раичевић,
У суботу, 31. октобра, послје краће болести, у својој 50-ој години живота, на Војно -медицинској академији у Београду, умро је Иван Раичевић.

Иван Раичевић је рођен 13. фебруара 1960. године, у Бијелом Пољу, од оца Светозара, угледног друштвено-политичког радника и врсног педагога и мајке Драгице, рођене Булатовић. Одмах након рођења, породица се враћа у Беране, гдје отац Светозар добија нову службу. У Беранама ће Иван заједно са три сестре провести своје рано дјетињство, завршити основну школу и уписати Беранску гимназију. У Гимназији бива један од најзапаженијих ђака своје генерације, у којој успјешно матурира 1978. године. Након гимназијског школовања одређује се за студије економије које уписује на Економском факултету Универзитета Црне Горе.

Послије успјешно завршених студија, у предвиђеном року, и са високом просјечном оцјеном, враћа се у Беране, гдје као бивши општински стипендиста започиње приправнички стаж у органима локалне самоуправе. По окончању приправничког стажа ради, најприје, као савјетник у Секретаријату за привреду Скупштине општине Беране, а затим постаје начелник Одјељења за имовинско-правне и стамбено-комуналне послове, урбанизам и грађевинарство.

Прве савременије бизнис иницијативе у Беранама везују се за његово име. Дуго година је са великим успјехом водио, као генерални директор, приватно предузеће ВПБ Монтенегро.

Након вишестраначких избора, априла мјесеца 2001. године, Иван Раичевић је изабран за министра трговине у влади Филипа Вујановића. По завршетку министарског мандата, обављао је дужност финансијског директора МОНЕТА, а затим је именован за члана Борда Монтенегро Бонуса са Цетиња.

Све вријеме његовог боравка и рада у Подгорици био је везан за Беране. И окренут према Беранама. Поред осталог, на његову иницијативу је 2006. године покренуто обнављање „ТОКОВА“, часописа за научна, књижевна и друштвена питања. Шести број је, у његовом уредништву, предат прије 20 дана у штампу.

Поштовани пријатељи,
Сваку иницијативу Иван Раичевић је покретао зналачки и са великом одговорношћу. У тиму са њим је увијек било лакше, јер је то био гарант успјеха. Зато и не чуде успјеси које је постигао на пословима и задацима које је обављао. Знао је харизматично да успоставља контакте међу људима. Са огромном радошћу је повезивао друге средине са Беранама. Пратио је књижевност и умјетност и невјероватном енергијом подржавао младе, талентоване ученике и студенте. Њиховим успјесима се нарочито радовао, а на страницама Токова је увијек волио да они буду заступљени. Иза Ивана Раичевића је остала супруга Љиљана и синови Светозар и Лазар.

Драги Иване,
Док држим ово слово, још увијек не могу да вјерујем, да оно за повод има твоју смрт. Како да се отмам од нашег, испоставило се, посљедњег сусрета, онога дана када су отпочињали радови на Ауто-путу Бар – Бољаре. Када си се, заједно са нама, радовао овом пројекту који ће твоје и наше Беране економски препородити. Како да заборавим твоје ријечи шта ће то све значити за овај крај. Рекао си нам да ћемо разговор наставити у Беранама. Чекали смо. Зар смо морали да га наставимо овако ?

Твојим данашњим одласком у родитељски вјечни загрљај, нијесу и неће бити прекинути наши разговори. Неће, јер си нам и у данима иза нас оставио доста идеја и пројеката. Оних које смо започели и оних који чекају ред. Сваки разговор са тобом је могао бити само од користи. Није ли и овај данашњи којем присуствују Твоји пријатељи показатељ твог добротинијства.

Беране ће, сигуран сам, знати да ти се одуже на прави начин. Онај који заслужујеш. Хвала ти за све.

Нека ти је лака родна грудa земље полимске.
Почивај у миру, искрени пријатељу.

ЗЛВУГАЈСЕ НЕ ЗАБОРАВЉА

Лијева Ријека—матица највећег српског племена Васојевића

Комови—планина горостас

Андријевица—престоница Васојевића

Бурђеви Ступови—Немањића здање

Панорама Берана

Јеловица као ваздушна бања

PESME

Бјеласицом пасла стада

Бјеласицом пасла стада
чувала их бијела рада
њој долази момче младо
па јој вели здраво радо

Она њему вели на то
Здраво момче непознато
Од куд радо од куд злато
Од куда сам ти непознато

Још када смо били мали
Твоји су ме зетом звали
Твоји су ме звали зете
Дође вријеме и узе' те

Да је мени младој зором

Да је мени младој зором
да прошетам Црном Гором
да јој крсне виђу момке
Ловћен камен и дјевојке

Да запјевам гласом виле
као некад што сам знала
да с цвијећа скидам росу
и препустам вјетру косу

Нема пара ни богатства
изобилја ни љепота
да ми могу замијенит'
родне коре мог живота

Сунце це ми љепсе сјати
миљи бити глас орлова
када будем чула пјесме
црногорских соколова

У тудјини бројим дане
и повратак цекам скори
да се вратим планинама
и најдражој Црној Гори

Гледала сам с Кома плава

Гледала сам с' Кома плава
како вјетар замотава.

Гледала сам бијеле браве
низ Комове како јаве.

Гледала сам са свих страна
Кулевића Радована.

Гледала сам са врх Кома
Куче Марка Миљанова.

Гледала сам град Беране
тој вароши нема мане.

Гледала сам Колашина
мала варош ал' је фина.

Васојевићко коло — Краљ Никола Петровић

Васов траг је једрог
здравља,
лијепијех црта лица;
он је стожер Рашкој земљи
и китна јој перјаница.

Хеј, Васова крви чиста,
слобода те скупо стаде,
од када ти Данилова
рука први барјак даде!

Али твоје просте жртве
када си се прославила
и кад в'јенац неумрли
на Кому ти плете вила!

Ах, какве си дивотнике
изгубила на Будимље;
колико си витезова
сахранила на Полимље!

А колико и колико
Руговаца и Плављана,
и лакијех Малисора
и хајдука Гусињана

Убиле су пушке твоје
наоколо око тебе! –
Десет пута, чиста крви,
ти освети сама себе!

Лила си се на све стране
гдје је преша књазу била;
Невесиње и до Вучји,
и Пиву си натопила!

Од Ријеке Црнојеве
до Биора и Јавора:
стизала си чак до Скадра
и обала плавог мора.

Крви, крви, дивна крви,
ти нијеси исцрпљена;
тебе и још доста има,
ти си бујна и ватрена!

Као сузе рујне зоре,
што капају на цвијеће,
свијежа си – па се спремај
још претрпјет' жртве
веће...

Пјесме у којима се помиње Карађорђево
васојевићко поријекло
(обрадио Ратко Делетић)

Краљу Перо злато наше
Краљани те препознаше.

Село Краље светињом се звало
Ти си нама Карађорђа дало.

Васојево племе славно
Испод Кома чекало те,
Дични сине рода свога
Вожде славе и победе

Ђе орлови гнездо вију
Врх Комова и планина
На огњишту Ђуришића
Ту је лоза Карађорђевића.

Село Краље ти нијеси мало
Ти си нама Карађорђа дало.
Испод Кома Петровога сина
Кога опет зове домовина

Село Краље нека ти је дика
Ти си гњездо храбрих устаника.

Родна грудa лозе славне
Колијевка вожда дeде

Приликом проласка краља
Александра кроз Краље
Столећима чекала те
Краљу славе и побјeде.

Везак везла Милијана

Везак везла лијена дјевојка
да закити одабраног момка
да му преда вјереничке даре
обичаје да сачува старе

Јуначина, младо Црногорче
заљуби се млађан у дјевојче
крина цура јелу надвисила
младом момку срце освојила

Милина је погледат' их младе
за њих двоје Подгорица знаде
љепотом су дика Црне Горе
Црногорци тако редом зборе

Кришна цура као бјела вила
даровима момка закитила
одјекују пушке са свих страна
удаде се лијена Милијана